

J e g y z ő k ö n y v

az Országos Kisebbségi Bizottság

2007. szeptember 13-án, csütörtökön, 10 órakor

az Oktatási és Kulturális Minisztérium

(Budapest V. Szalay utca 10-14.)

275. számú tárgyalójában megtartott üléséről

Napirend:

1. Előterjesztés az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002.(V.24.) OM rendelet módosításairól
Előadó: Brassói Sándor főosztályvezető-helyettes
2. Előterjesztés az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 15/2006.(IV.3.) OM rendelet módosításáról szóló OKM rendeletervezetről
Előadó: Rádli Katalin főosztályvezető-helyettes
3. Egyebek

Elnököl:

Medvegy Pálné, a bizottság alelnöke

Jegyzőkönyvvezetők:

Prin Andrea és Soós Ferenc (Magyar Gyorsírók és Gépírók Országos Szövetségének beszédgyorsíró szolgálata)

Az ülés résztvevői

Az Országos Kisebbségi Bizottság részéről:

Agatics Hajnalka (Országos Horvát Önkormányzat)
Choli Daróczi József (Országos Cigány Önkormányzat)
Dr. Dzsotjánne Krajcsir Piroska (Országos Örmény Önkormányzat)
Fábiánné Orosz Ibolya (Országos Román Önkormányzat)
Kjoszeva Szvetla (Országos Bolgár Önkormányzat)
Dr. Lásztity Jovánka (Szerb Országos Önkormányzat)
Medvegy Pálné (Országos Szlovák Önkormányzat)
Dr. Pillér Györgyné (Ukrán Országos Önkormányzat)
Dr. Rónayné Slaba Ewa (Országos Lengyel Önkormányzat)
Dr. Szabó Kálmánné Caruha Vangelio (Görög Országos Önkormányzat)
Szilcer Olga (Országos Ruszin Önkormányzat)

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium részéről:

Brassói Sándor
Marosán Enikő
Dr. Rádli Katalin
Simon Istvánné
Horváth Ágnes

Meghívottak:

Dr. Fórika László (Országgyűlési Biztosok Hivatala)
Paulik Antal (Miniszterelnöki Hivatal, Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Főosztály)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 6 perc)

MEDVEGY PÁLNÉ, a bizottság alelnöke, az ülés levezető elnöke (a továbbiakban ELNÖK): Nagy tisztelettel köszöntöm az OKB ülését. Köszöntöm Paulik Antal főigazgató-helyettes urat, valamint dr. Fórika László urat, és természetesen a mi állandó segítőnket, Horváth Ágnes főtanácsos asszonyt.

A legutóbbi ülésünkön abban állapodtunk meg, hogy a mai napon feltétlenül találkozunk kell, azért, mert nagyon kíváncsiak vagyunk a 40/2002. OM rendelet módosítására. Köztudott mindenki előtt, hogy az érettségi vizsga részletes követelményeiről van szó.

Frank Gábor úr és Krányecz úr jelezte az Oktatási Minisztérium felé, hogy a mai ülésre nem tud eljönni, mert más hivatalos elfoglaltsága van. Így hát megállapítom, hogy az OKB kilenc taggal jelen van.

Javaslom, hogy a kiküldött napirendi pontok szerint haladjunk. Szeretném megkérdezni, hogy az „egyebek” témakörben az OKB tagjainak van-e valami jelzése. Simonné főosztályvezető asszony jelezte, hogy az „egyebekben” szeretne találkozni az OKB tagjaival. Van-e az „egyebekben” valakinek valamilyen gondja, problémája, amit jelezni szeretne? Paulik úr?

PAULIK ANTAL: Én is tájékoztatást szeretnék majd adni egy-két dologról.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Engedjék meg, hogy nagy tisztelettel köszöntsem ülésünkön Brassói Sándor főosztályvezető-helyettes urat és Marosán Enikőt, aki ebbe a nagyon sok és bő anyagba sok munkaórát, időt, energiát és fáradságot fektetett.

Javaslom, hogy a meghívó alapján térjünk rá az 1. napirendi pontra, melynek címe: előterjesztés az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002.(V.24.) OM rendelet módosításáról.

Tudjuk, hogy a középfokú oktatással rendelkező nemzetiségi iskolákat érintően egy team foglalkozott ezt megelőzően ezzel a dologgal, és úgy tudom, hogy ebben részt vett Orosz Ibolya OKB-tag is a munkahelyével összefüggésben. *(Fábiánné Orosz Ibolya: Az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet munkatársaként.)*

Engedjék meg, hogy felkérjem főosztályvezető-helyettes urat az előterjesztés ismertetésére. Szeretnék elnézést kérni az OKB nevében főosztályvezető-helyettes úrtól, mert úgy tudom, hogy ebben az időben, illetve a mai napon fontos elfoglaltsága, feladata van máshol. Ez a sors fíntora, hogy mi megállapodtunk abban, hogy 13-án mindenképpen találkozunk kell, merthogy sürgős dologról van szó, és ha valahol az egyeztetés elmaradt vagy kimaradt részünkről, szeretnék elnézést kérni mindannyiunk nevében. Parancsoljon!

BRASSÓI SÁNDOR: Nagyon köszönöm a felvezetést, és mi kérünk elnézést. Az időpont természetesen egyeztetve volt, csak nekünk mindenféle állandó és új feladataink hullanak be, és ezeket néha nem nagyon tudjuk továbbdelegálni. De minden problémát megoldottunk a magunk részéről, úgyhogy örülünk, hogy itt tudunk lenni mindannyian, kollégámmal együtt.

Az előterjesztésről nagyon röviden annyit, hogy mindannyian jól tudjuk, hogy az érettségit igazából két lényeges dokumentum szabályozza: a 100/97. kormányrendelet és a 40/2002. OM rendelet. A 100/97. kormányrendelet, ami tulajdonképpen a vizsgaszabályzat, és tartalmazza az egyes vizsgatárgyakat a felsorolásában hátul, és tartalmazza az általános leírásokat, ez adja meg a fő kereteket. Ennek az egyik, úgymond, kapcsolódó rendelete a 40/2002-es, amelyik itt van előttünk. Ebben a központosilag kiadott vizsgatantárgyaknak a

részletes, tehát a tantárgyi, vizsgatárgyi részletes követelményei találhatók. Ez egy rettentő nagy dokumentum, hiszen minden egyes vizsgatárgy vonatkozásában tartalmazza a vizsga szervezésével, pontozásával, tartalmával, tantárgyi kompetenciaterületével kapcsolatos feladatokat.

A dolog tulajdonképpen, mondhatjuk azt, hogy jól működik, hiszen e szerint a 40-es rendelet szerint folyik 2005 óta az érettségi mindkét szinten. De pontosan tudjuk azt, hogy ezt a jogszabályt is célszerű felülvizsgálni, azért, mert a vizsgáztatási gyakorlatban az iskolák visszajelzései alapján itt-ott módosítani szükséges, és ugyanígy a vizsgaszervező, az Oktatási Hivatal-OKÉV részéről is folyamatosan jönnek olyan jelzések, amelyek alapján célszerű a rendszert mindig utánaigazítani a jobb működés érdekében. Mi megállapodtunk az Oktatási Hivattal és az akkor még OKI-val - az Országos Közoktatási Intézettel - és a Nemzeti Szakképzési Intézettel tavaly abban, hogy a 40-es rendeletet a munkatervünk szerint elő fogjuk venni ebben az évben, és gyakorlatilag januártól kezdődően egy hosszú munkával tételesen végig fogjuk nézni, és módosítani fogjuk a nyár végén, illetve szeptemberben, attól függően, hogy hogyan végzünk ezzel.

Ezt a munkát azért tűztük ki célul, mert a követelményszintekben semmiféle változtatást nem akarunk végrehajtani, a tanulókat felkészülés szempontjából ezt a dolog szinte nem is érinti. Ugyanakkor az egyes vizsgatárgyak vonatkozásában a hatályos rendeletben az egyes kifejezések, szóhasználatok nem egységesek. Amikor a rendelet készült, folyamatosan felülvizsgálatra került ugyan, de nem alakult ki egységes szóhasználat a tekintetben, hogy mi a vizsgatárgy, vizsgarész, írásbeli feladatsor, írásbeli feladatlap stb. Ezeket a kifejezéseket az egyes tantárgyaknál más és más tartalommal használták, minek következtében a vizsgaszervezésben az a pedagógus, akinek több tantárgya is volt és több tárgyból is érettségiztetett, azt tapasztalta, hogy más volt a szóhasználat az egyik tantárgy esetében, mint a másokban. Ennél még fontosabb, hogy az egyes idegen nyelvek vonatkozásában az egyes ütemszámok - hogy a feladatokat hány ütemben kell összeállítani - nagymértékben eltértek egymástól. Ez egy olyan tanuló számára, aki angolból meg németből is érettségizett, zavart okozott, hiszen azt látta, hogy a két vizsgára való felkészülés tematikája, rendszere alapvetően eltérő és senki nem tudta, hogy miért. Nyilván azért, mert így alakult ki. A cél tehát az volt, hogy a részletes követelmények egységesek legyenek, ugyanaz a szóhasználat legyen minden tantárgy esetében, és minden egyes tantárgy elejére kerüljön be egy olyan formatóblázat, amely egységesen leírja az időket, a szóbeli és írásbeli vizsgarészt, az emelt és középszintet, hogy azokon milyen eszközt lehet használni stb., mégpedig azért, hogy az egész a tematikájában egységes legyen. Tehát a rendelet célja nem a követelmények megváltoztatása, hanem az, hogy minden egyes vizsga struktúrájában és szerkezetében azonos felépítésű legyen. Ez a vizsgaszervezésnél jelent egyértelműséget és biztosítja azt, mindenütt ugyanaz legyen a szóhasználat az egyes fogalmak vonatkozásában.

Februártól az Oktatási Hivatal, az OKI, majd az OFI munkatársainak, valamint a kisebbségi vizsgatárgyak vonatkozásában más szakembereknek a bevonásával egyeztetettünk és elkészültek azok a módosító javaslatok, amelyeket utána az egyes érettségi tárgyak vizsgaelnökeinek a bevonásával is egyeztetettünk. Az érettségit szervező bizottsági elnökök, ügyvezető elnökök minden egyes vizsgatárgynál megkapták az anyagot, velük is egyeztetettünk, ezenkívül elmentünk az NSZI-hez, ahol szintén örültek ennek az elvnek, és a strukturálás ott is megtörtént. Ezután az anyag összefésülésre került. Ez a dokumentum tartalmazza az összes vizsgatárgyat, amely egységesebb szerkezetű, ezenkívül rendeztük a projektvizsgák kérdését is, amely a korábbi szabályzatban eltérő módon volt szabályozva, és a hivatalra, az iskolákra, a pedagógusokra néha egészen eltérő elveket adott. A dokumentum most egységes. A kisebbségeket érintő vizsgatárgyak vonatkozásában az egyeztetés során itt is sikerült egy áttekinthetőbb struktúrát alkotni. Meggyőződésünk, hogy ezáltal mind az

emelt, mind a középszintű vizsga szervezése egyöntetűbb, átláthatóbb, az egész egyszerűbbé válik, és az adott vizsgaleírásban bárki bármit sokkal könnyebben meg tud találni.

A rendeletet úgy kívánjuk hatályba léptetni, hogy 2008-tól a vizsgáknál már eszerint folyjék a szervezés. Még egyszer mondom, ez azt, hogy a tanuló mit, milyen mélységben tanuljon meg, abszolút nem érinti, ez a tanárok, a vizsgáztatók számára jelent biztosabb mankót például a tekintetben, hogy milyen eszközöket, milyen szótárakat lehet használni, milyeneket nem. Nagyon röviden ennyit kívántam a bevezetőben elmondani.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönjük főosztályvezető-helyettes úr tájékoztatását. A nemzetiségi oktatás vonatkozásában Fábiánné Orosz Ibolya kívánja kiegészíteni az elhangzottakat.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: A nemzetiségi népismeret, valamint a nyelv és irodalom vizsgaleírásokat dolgoztuk át. A nemzetiségi népismeret tekintetében egy vadonatúj vizsgaleírás született, amely sokkal világosabb és áttekinthetőbb az ediginél, közelít egy kicsit a többi projekt vizsgaelemhez. Arra kérem a bizottság tisztelt tagjait, különös tekintettel hívják fel a munkatársak, a kollégák figyelmét, hogy ezt nagyon alaposan tanulmányozzák át. Úgy gondoljuk, sikerült egy teljesen világos és kristálytisztá anyagot készíteni, amin persze nyilván lehetne még csiszolni, de ami lényegesen áttekinthetőbb, mint az előző. A nyelv és irodalom tekintetében korábban a német vizsgaleírással voltak problémák, meg egy kicsit a szlovákkal is. Úgy tűnik, sikerült egy egységes vizsgaleírást összeállítani. Tudomásom szerint valamennyi kisebbség szakmai képviselőjével megtörtént az egyeztetés. A román egy kicsit eltér a másik öttől. Ez azért van, mert az előző vizsgaleírás bizonyos elemeiről úgy gondoltuk, hogy többet mondanak. Mondok egy példát. Nálunk vannak fix témakörök. Mi megadtuk a vizsgaleírásban, hogy a szóbeli vizsgára középszinten hány témakörből hány tételt kell összeállítani.

Ezt mi fontosnak tartjuk. Ebben lehet eltérő véleménye valakinek, de egyébként 90 százalékban és az elvekben ezek természetesen megegyeznek.

A munkálatok egészében a volt OKI, most már OFI nemzetiségi csoportjának adott referensei, nyelvterületenkénti referensei vettek részt, együttműködve az Oktatási Hivatallal, illetve az Oktatási Minisztériummal.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt OKB! Vélemény, kérdés? Parancsolj, Zorica!

AGATICS HAJNALKA: Nekem kérdésem nincs, csak a véleményünket szeretném tolmácsolni. Nekünk két gimnáziumunk van, fölvettem a kapcsolatot a két igazgatóval, és ők a pedagógusaikkal is megnézték. Azt kérték, tolmácsoljam az illetékeseknek, hogy köszönik szépen, hogy mindaz benne van, amit ők kértek. Ez elsősorban a nyelv vonatkozásában igaz, de aminek különösen örülnek, az a népismeret.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Ehhez annyit fűznék hozzá, hogy oroszlánrészt vállaltak a német szakemberek a népismeret-vizsgaleírás kimunkálásában, különösen Hock Ibolya. Ők egyébként eredendően is nagy részt vállaltak az általános követelmények, részletes követelmények, illetve vizsgaleírás kimunkálásában. Hiszen a nemzetiségi népismeret van, ahol közös, de mégis vannak komoly különbségek, és annak idején az jelentette a legnagyobb problémát, hogy ezt megpróbáljuk olyanná alakítani, hogy ráhúzható legyen vagy alkalmazható legyen valamennyi kisebbség esetében, beleértve a cigány kisebbséget is.

ELNÖK: Köszönöm. Jovánka kért szót.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Köszönöm szépen. Először is elnézést kérek, hogy elkéstem, de sajnos áldatlan állapotok vannak a városban.

Van egypár észrevételem, amit mindenképpen meg kell tennem, ugyanis elég rövid idő állt rendelkezésre ahhoz, hogy erről átfogó véleményt lehessen alkotni. Mi még „szerencsésebb” helyzetben vagyunk, mint a horvát kisebbség, mert nekünk csak egy gimnáziumunk van, úgyhogy annak a gimnáziumnak a szerb munkaközössége megnézte, és a következő észrevételeket tette.

Ami a szerb nyelv és irodalmat illeti - ez a 45. számú melléklet -, rögtön az 1. oldalon van egy olyan rész, amiben föl van sorolva, hogy a használható segédeszközök esetében mit biztosít a vizsgázó és mit biztosít a vizsgabizottságot működtető intézmény. A középszinten az szerepel, hogy a vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja: irodalmi szöveggyűjtemény, más nyomtatott, illetve elektronikus ismerethordozó. Itt az igazgatónő fontosnak tartotta hangsúlyozni, hogy nekünk nincs, csak 9-10. osztályra szöveggyűjteményünk, és semmilyen típusú elektronikus ismerethordozóval nem rendelkezik a szerb kisebbség. Nem tudom, hogy a többi kisebbség rendelkezik-e, de azt tudom, hogy mi óriási elmaradásban vagyunk. Tehát kvázi beírni valami olyasmit, aminek eleve nem tudunk eleget tenni, ragaszkodott hozzá az igazgatónő, hogy ezt jelezzem.

BRASSÓI SÁNDOR: Nem kötelező. Ez arról szól, hogy amennyiben van, akkor kell, de amennyiben nincs, persze nem kötelező.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Mondjuk, ezekből a felsorolt dolgokból megvan a 20 százaléka. Mindegy, az igazgatónő ragaszkodott hozzá, hogy ezt én itt megemlítssem.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Persze, nem kötelező a dolog, viszont ha valaki megteheti, ha kitöröljük innen, a többieknek sem lehet alkalmazni.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Értem.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Tehát nem kötelező. Egyébként megengedő a vizsgaleírás ilyen szempontból, hogy lehet használni - nem kötelező.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Szintén az 1. oldalon a középszintű vizsga esetében a vizsgaszerkezet, illetőleg a vizsgarészek pontozása esetében a munkaközösség úgy vélte, hogy hasonlóan a magyar nyelv és irodalomhoz, a középszintű vizsga írásbeli szövegértési feladatlapra 40 pontot szeretne, ha adhatna, és a szövegalkotási feladatokra 60-at. Itt, ellentétben a magyar nyelv és irodalommal, nálunk, kisebbségeknél, legalábbis a szerb nyelv és irodalom esetében 30, illetve 70 pont lett megállapítva. Nem tudom, erre van-e lehetőség.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői esetében a szövegértési feladatlap kapcsán általában 500-700 szó terjedelmű esszét határoz meg a szöveg. Itt a mi szakembereink úgy gondolják, hogy a 400-500 is elegendő lenne.

A szövegalkotási feladatlap részletezésében a következők a feladatok, franciabekezdésben föl van sorolva három elem, és az első bekezdés végén: „a feladat tartalmazza az értelmezés kiemelt szempontjait”. Ők úgy gondolják, hogy inkább megfelelne, hogy „a kiemelt szempontot”, tehát nem többes számban, hanem egyes számban. A szövegalkotási feladatlap pontszámának megoszlásánál, amit az elején észrevételtek, hogy nem 70, hanem 60 pont legyen, ennek értelmében módosították ennek a 60 pontnak az alkotóelemeiként szereplő pontszámokat. Így a nyelvi minőséget 30-ról 20-ra csökkentették, meghagyva a fogalmazás tartalmi minőségét, illetve a szerkezeti felépítést és a stílust.

A szövegalkotási feladatlap értékelésében alkalmazott általános kritériumok esetében szintén franciabekezdések vannak felsorolva. Ők úgy gondolják, hogy középszinten nem szükséges az irodalmi műveltség, tájékozottság, problémaérzékenység kritériuma.

Áttérek a szóbeli vizsga irodalom altételeinek tematikai arányára. A szerzők és művek témáiból 12 altétel állítható össze. Itt úgy volt eredetileg, hogy 6 megjelölt életmű, 6 altétel, és 2 altétel a magyarországi szerb irodalomból. Ehelyett a mi szakembereink szeretnék, ha a két altétel helyett egy altétel lenne, és így megemelnék a szerzők és művek altételt 4-ről 5-re, és így maradna a 12.

Az emelt szintű vizsga esetében szintén ezt a 30-70 pontos arányt szeretnék 40-60 pontra módosítani.

És talán az utolsó... - bár látom, hogy nagyon furán néztek rám (*Többek: Hát igen...*), de figyelembe kell venni, hogy én nem vagyok nyelv- és irodalomtanár, illetve nem ez a szakterületem. Én ezt megnéztem az emberekkel, és ha igazán azt szeretném, hogy az eljövendőkből ezt megfelelő módon, megfelelő szinten és megfelelő minőségben valósítsák meg a gyerekekkel, úgy érzem, hogy ezeket nekem itt mindenképpen el kell mondanom. De ha türelmesek lesztek, akkor tényleg már csak tulajdonképpen egy észrevétel van, hogy az emelt szintén az értékelésnél szintén a 30 pontot a nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor esetében 40 pontra emelnék.

Tulajdonképpen ennyi lenne. Ezek szerintem mind szerkezeti felvetések, erről tudok egy listát adni, ha az megkönnyíti a dolgot.

Ami a népismeretet illeti, itt szinte az egész anyaggal teljes mértékben egyetértenek. Egyedül annyi van, hogy a 10-20 oldal helyett 10-15 oldal terjedelmű anyagot látnak szükségesnek, de ez szerintem megoldható.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Ez már karakterre van cserélve, nem oldalszám van, hanem karakterszám.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Én ezt kaptam, ezt az anyagot tudtam átadni nekik. Itt az van írva, hogy 10-20 oldal. De ha karakter van benne, az szerintem is egyértelműbb és precízebb megfogalmazás.

S természetesen én is szeretném hangsúlyozni, hogy a kollégák azt mondták, ez szinte egy kívánságlistának a teljesülése, amit kaptak.

Ezek az észrevételek csak technikai jellegűek. Ők is úgy érzik, hogy nagy feladat lett elvégezve és ez sokkal könnyebbé teszi az ő munkájukat is. Megkértek arra, mindenképpen hangsúlyozzam, hogy az észrevételek soknak tűnnek, de ezek valójában csak apró tételek.

Kérdezem, van-e lehetőség arra, hogy az említett technikai módosításokat a szerb nyelv és irodalom esetében be lehessen illeszteni a törvény szövegébe.

ELNÖK: Értem én, hogy mit mondasz, egyébként is minden nemzetiség OKB-ban ülő referensének kutya kötelessége, hogy a saját nemzetiségét képviselje. Ez rendben is van. Mégis döbbenettel hallgattam, hogy miért most és miért nem eddig, hiszen nemrégiben is beszéltünk erről. Nekem úgy tűnik, mintha eső után rángatnánk elő köpönyeget, mert amikor ez a team ezzel foglalkozott, akkor ezt a munkát dr. Frank Gábor tartotta kézben. (*Fábiánné Orosz Ibolya: Hock Ibolya.*) Akkor rosszul emlékszem. De hogy volt ott német, szlovák, román meg horvát képviselő, az fix. Volt-e szerb is?

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Én biztos, hogy nem voltam ott, sőt mióta itt ülök az OKB-ban - ennek immár öt éve -, erről tájékoztatást még nem kaptam.

ELNÖK: Annak idején ezzel kapcsolatban minden nemzetiséget megkerestek.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: És mikor volt ez az annak idején? Amióta én itt ülök, ez az én kezembe még nem került. A szó szerinti jegyzőkönyvekben ezt meg tudjuk nézni. Biztos úgy van, ahogy mondod, ezt én nem vitatom. Most viszont azt kérdezem, van-e erre mód, mert ha az illetékesek azt mondják, erre már nincs mód, későn jutott eszedbe, akkor lenyelem a gombócot, de hogy el se mondjam, hogy ezt nem láttam, azt nem tudom megtenni, főleg úgy, hogy ez nem az én szakterületem, nem értek hozzá.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Az OFI nemzetiségi munkatársai egyeztettek az adott területtel. Meg kellene kérdezni Alexov Ljubomirt, hogy ő mikor és kivel egyeztetett ebben az ügyben. Mi ezt most nem tudjuk tovább ragozni. Ez az egyik.

A másik: konszenzusra kell jutnunk. A román terület kompromisszumot kötött akkor, amikor azt mondtuk, hogy 30:70 legyen a pontarány, pontosan azért, mert például az OKTV-kiírásban is ilyen az arány. Szakmai szempontból pedig én személy szerint is úgy ítélem meg, hogy egy szövegértési feladat, különösen középszinten arányosan nem ér annyit, mint egy részletesen és jól kidolgozott szövegalkotási feladat. Lényegesen nagyobb felkészültség és tudás kell ahhoz, hogy valaki öt oldalon keresztül kifejtse egy témát. Ez valóban kompromisszum volt és közös döntés. Ezt most azért sem lehet megvívni, mert a többség értett egyet vele. Azt nem tudom, arra van-e lehetőség, hogy a szerbeknél 40:60 legyen az arány - lehet, hogy van -, csak azt szeretném megmagyarázni, hogy ez az arány miért alakult így.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Ezzel egyetértek és nyilvánvalóan úgy van, ahogy az Ibolya mondja, hiszen ő ehhez sokkal jobban ért, mint én. Viszont úgy gondolom, a hangsúly azon van, hogy a gyerekek jól tudjanak kommunikálni és nem azon, hogy ezt feltétlenül a nyelvtani szabályoknak megfelelően tegyék. Én orvos vagyok és soha nem tanultam angolul, különböző alkalmakkor mégis kénytelen voltam angolul beszélni, és azt a klasszikus Tarzan-angolt beszéltem, ahol semmi nem volt a helyén, semmi nem stimmel, a szövegalkotásom katasztrofális volt, mégis megértettek és én is megértettem másokat. Továbbra is azt mondom, ha van mód arra, hogy a kompromisszum által megállapított 30:70-es aránytól eltérjünk, akkor ezt tegyük meg, annál is inkább, mert a magyar nyelv és irodalom esetében is 40:60 az arány. Tehát nem a szerbek lennének az abszolút kivételek, mert a magyar nyelv és irodalom esetében is így van meghatározva. Ha ennek nincs törvényes akadálya, akkor szeretném kérni, hogy ez legyen így, már csak azért is, mert Magyarországon minden kisebbség esetében a gyerekek egyre gyengébben beszélik a nyelvet. Nálunk nagy gond az, hogy az iskolánk tannyelvű és a magyarországi szerb származású gyermekeket elriasztja az, hogy minden tantárgy tanítása szerb nyelven folyik és magas követelményeket támasztunk velük szemben. Ezen is gondolkodunk, de ez nem az OKB problémája, hanem a miénk, hogy erre milyen megoldást találunk. Szeretnénk tehát, ha ezt lehetne, de ha nem lehet, akkor természetesen beállok a sorba, mert nem célokom a végletekig feszíteni a húrt. Pont azért kérem ezt, amit az Ibolya mondott - nálunk is ezt mondták a kollégák -, hogy könnyebb elérni 40 pontot szövegértéssel, mint szövegalkotással.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Pont fordítva. Szövegalkotással többet lehet elérni. Ha részletesen kifejt egy témát, akkor kaphat 70 pontot.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Elfogadom, de ezeket muszáj volt elmondanom.

DR. RÓNAYNÉ SLABA EWA: A három kiegészítő nyelvoktató iskola ügyében szeretnék érdeklődni. A mi gyerekeink nem tudnak nemzetiségi nyelvből érettségizni, mert

nálunk nincsenek érettségi követelmények. De ha elkészülnek, akkor a mi gyerekeink is érettségizhetnek például népismeretből?

BRASSÓI SÁNDOR: A tárca mindenre nyitott. Azt kell nézni, hogy milyen az iskola és hogy tanuljon a gyerekek. Mi sosem csak az érettségit nézzük önmagában, hanem azt is, hogy melyik intézményben teljesít, ahol van egy helyi tanterv és le van dokumentálva a teljesítménye, a vizsgára való felkészülés ideje és rendszere. Mindig ilyen szinten kell mérlegelni a dolgot.

DR. SZABÓ KÁLMÁNNÉ CARUHA VANGELIO: Kiegészítem a kolléganőt. A görög iskola 12 évfolyamos, és megvannak a követelmények a 12 évfolyamra, csak az érettségi követelményeket nem csináltuk még meg, mert nem volt kapacitásunk, aki megírja. De ugyanúgy szeretnénk mi is kapcsolódni. Az OKÉV-nél - vagy közben változtak a nevek -, amikor az emelt, illetve középszintű érettségi követelményeket, illetve vizsgaleírásokat készítették, minket is felkértek a görög mint idegen nyelv kapcsán, és az OKÉV tegnapelőtt hívta ezt össze, egy kolléganőt külön megbízta azzal, hogy ezzel foglalkozzon, hiszen vizsgáznak görögből. A gyerekeinknél még népismeret is van benne, mert úgysem vizsgázik magyar, aki nem jár a mi iskolánkba, ez az egyedüli 12 évfolyamos, és ha egyszer tanulnak, úgy is vannak a kérdések megalkotva.

Tudtuk, hogy lesznek ezek a változások, mondta Anna, és vártuk, hogy megkapjuk egy kisebb nemzetiségnek a követelményeit, hogy mi is megcsinálhassuk a magunkét. Szóval lehet csinálni, mert mondta Anna, csak meg kell írni nekünk. De ha már van egy ilyen, akkor szeretnénk egy példát kapni, hogy mi szerint csináljuk meg. Mi kis nemzetiség vagyunk, nálunk csak évi három-négy gyerek akar érettségizni, több nem.

ELNÖK: Köszönjük. Paulik úr?

PAULIK ANTAL: Apró formai megjegyzéseket szeretnék tenni. Annyira sikerült egységesíteni a bevezető részt, hogy a 2. oldal közepéig ki sem derül, hogy milyen tantárgyról szól a vizsgaleírás, tudniillik nincs minden tantárgynak felírva a neve. Ez a 37. számú melléklet, iksz tantárgy. Úgyhogy ezt azért javaslom, hogy tüntessük fel, mert van, ahol megjelenik, van, ahol nem.

MAROSÁN ENIKŐ: Ez csakis jogi szempontból került így bele, ugyanis csak a vizsgaleírások, tehát a második fő pont változott. Ha tehát oda elé vagy fölé íránk, akkor a jogszabályba úgy kerülne be később. Ezt jogászoktól kérdeztem meg, hogy hogyan lehet megoldani, és azt mondták, hogy csak úgy, mivel a paragrafusnál mindenhol az szerepel, hogy mire cserélődik, ott szerepel a vizsgatárgynak a neve, tehát ismét nem írhatjuk oda, mert a részletes vizsgakövetelmények fölött már szerepel, és ha beillesztjük, akkor újra szerepelne. Úgyhogy ez egy formai megoldás, de valóban nehezíti, ezt elismerem.

BRASSÓI SÁNDOR: Ha tehát egyben nézed a kettőt az adott tantárgynál, akkor az elején ott van, ez csak a második rész.

PAULIK ANTAL: Értem, köszönöm, de az utolsó lapon megjelenik, ott a szlovák célnyelvi civilizációról van szó, annak tehát ilyen a struktúrája.

MAROSÁN ENIKŐ: A célnyelvi civilizációk mind ugyanazon a címen vannak, tehát nekik egységes a vizsgaleírásuk, mind a hétnek most már.

ELNÖK: Köszönöm. Van még ezzel kapcsolatosan észrevétel? Parancsolj!

DR. DZSOTJÁNNÉ KRAJCSIR PIROSKA: Nekem csak egy egészen apró helyesírási észrevételem van, azzal, hogy nemzetiséginémet-tanár, nemzetiségihorvát-tanár. Értem én, hogy ez itt a hármas mozgósabály, ismerem annyira a magyar helyesírást, hogy itt ezt érvényesítették, csak iszonyú rondán néz ki.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Ezt akartam én is mondani, csak nem itt tartunk. Ez már a következő rész.

DR. DZSOTJÁNNÉ KRAJCSIR PIROSKA: Bocsánat, csak nekem hamarosan el kell majd mennem. Szóval tudom, hogy ez a szarvasmarha-állomány szerinti hármas mozgósabály (*Derűlttség.*), de iszonyúan ronda. Nem lehetne úgy, hogy nemzetiségi némettanár? Értem, hogy mit akar, de akkor is szörnyű.

ELNÖK: Ezt majd a következő napirendi pontnál tudjuk megtárgyalni. Az OKB-nak két-három üléssel ezelőtt volt az a gondja-problémája legutóbb, mert ezzel a témával nagyon sok ülésen foglalkozunk, miszerint minden nemzetiségnek gondja van ezzel, és ez az emelt szintű és a középszintű érettségi tantárgyak, nyelvvizsga-bizonyítvány. Ezt jeleztük; igaz, hogy főosztályvezető-helyettes úrnak sosem, de másnak igen, és ígéretet kaptunk arra, hogy napirendre tudjuk venni, és külön napirendi pontként tárgyalhatjuk majdan a jövőben.

BRASSÓI SÁNDOR: Ezzel kapcsolatban volt egy napirend, amelyet Frank Gábor terjesztett elő az OKB képviselőjében júniusban az Érettségi Bizottság ülésén, ahol ez a téma egyszer előkerült. Azt lehet tenni, hogy meghívni ide az OKÉV képviselőjét és a felsőoktatás képviselőjét, Bakos Károlyt. De az ott született döntések az emlékeztetőben bent vannak, és azok a javaslatok, amelyeket ott Frank Gábor tett, ott sorra áttekintésre kerültek.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Erről Gábor referált.

ELNÖK: És akkor ez egy lezárt dolog?

BRASSÓI SÁNDOR: A minisztérium részéről jelenleg igen.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Azokat a változásokat, amelyeket a terület kért, nem fogadta el a tisztelt Érettségi Bizottság...

BRASSÓI SÁNDOR: Így van.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: ...de lehet, hogy vannak egyéb érveink, amit szeretnénk felsorakoztatni.

BRASSÓI SÁNDOR: A bizottság természetesen napirendre tűzheti, és arra meghívhatja az érintetteket.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Mi részletesen kifejtettük, legalábbis a román nyelvterület nevében tudom ezt mondani, és nem nagyon akceptálta a tisztelt bizottság. Holott úgy gondolom, hogy nem került volna semmibe. Ha a kétnyelvűségről van szó, azért ha egy tanuló két nyelvet tanul és beszél, az egyiket biztos, hogy jobban tudja, és az sajnos nem az anyanyelve, merthogy itt a nyelven való érettségiről van szó. Ennek kapcsán azért úgy

gondolom, méltányolni kellene bizonyos dolgokat, ami semmibe nem kerül, sőt olcsóbbá tenné az egész rendszert talán.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: És nem is az olcsóságról van szó, hanem a méltányosságról.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Olyan érveket próbáltam felsorakoztatni, ami csábító lehet. *(Derűltség.)*

ELNÖK: Akkor a következőket kérdezem. Az igaz, hogy Frank elnök úr tájékoztatott minket erről. Ha jól emlékszem rá, ez a 100-asban van benne. Hogyan áll ehhez hozzá az OKB: akar külön napirendi pontban foglalkozni ezzel a problematikával, vagy tudomásul vesszük az elnök úr által korábban mondottakat és a főosztályvezető-helyettes úr által jelenleg megerősítetteket, hogy nem fogadta el annak idején az Érettségi Bizottság?

Kérjük tehát külön napirendi pontként ennek a problematikának a tárgyalását a jövőben? Aki ezt támogatja, legyen kedves kézfelemeléssel jelezni. *(Szavazás.)* Köszönöm, egyöntetű igen. (62/2007.(09.13.) számú határozat)

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Ez a számunkra mindenképpen égető probléma, mármint hogy kulcskérdés, és nekünk meg kell küzdenünk egy elég kemény konkurenciával minden gyerekért.

BRASSÓI SÁNDOR: Ezt kell megtárgyalni, de ennek van felvételi hozama is. Egy ilyen iskolában meg lehet szerezni a nyelvvizsga-bizonyítványt valamilyen teljesítménnyel, de aki nem nemzetiségi iskolába jár, annak más erőfeszítéssel, más óraszámban kell ugyanezt teljesíteni és ott alanyi jogon nem jut hozzá. De ez egy másik szempont és az esélyegyenlőséget is mérlegelni kell. Ha a bizottság napirendre tűzi, akkor a minisztériumtól fog anyagot kapni. De mondom, ezt egyrészt lehet nézni az adott nemzetiség oldaláról, másrészt nézni kell nem nemzetiségi oldalról is. Esélyegyenlőségi kérdés, hogy ki hogyan tud hozzájutni egy nyelvvizsgához, aminek azért van felvételi súlya is.

ELNÖK: A kérdés az, hogy mikor akar tárgyalni erről az OKB. A következő ülésen vagy később?

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: A vonat már elment, úgyhogy bármikor beszélhetünk róla.

ELNÖK: De még ebben az évben tárgyaljunk róla? *(Igen.)* Ki ért ezzel egyet? *(Egyhangú.)* A bizottság egyhangúlag egyetértett azzal, hogy még ebben az évben tárgyaljunk róla. (63/2007.(09.13.) számú határozat.)

Az első napirendi pontot tudomásul veszi a bizottság?

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Mit jelent az, hogy tudomásul vesszük?

ELNÖK: Azt, hogy nem kell határozatot hoznunk, csak véleményeznünk kell.

BRASSÓI SÁNDOR: Az egyeztetést januártól kezdve a nemzetiségek vonatkozásában is lefolytattuk. Az anyag tulajdonképpen készen van, már csak ki kell hirdetni. A változtatásokat át kell vezetni és a dolog ezután egy teljesen más tartalmi, szakmai, pedagógiai dimenziót kap.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Lehet, hogy voltak egyeztetések, de hogy ez az anyag az én kezembe még nem került, az biztos.

BRASSÓI SÁNDOR: Az OKI-ban Alexov Ljubomirral egyeztettünk.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Meg fogom kérdezni az országos önkormányzat elnökét, hogy mi kaptunk-e ilyen anyagot.

BRASSÓI SÁNDOR: Alexov Ljubomir ott volt a megbeszélésen, ezt dokumentálni is tudjuk.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: A szerbeknél nem lehet 40:60-ra változtatni az arányt, ahogy az a magyar nyelv és irodalomban is van?

BRASSÓI SÁNDOR: Volt egy ülés, ahol ezt a kisebbségekkel megbeszéltük és mindenki egyetértett vele. Ezek után nem lenne elegáns felülről ezt a dolgot. Ezenkívül pont azt a filozófiát rúgnánk fel, hogy megpróbáljuk egységesíteni a rendszert, nem beszélve arról, hogy akkor holnap más is előállna valamilyen igénnyel és megint ott tartunk, hogy mindegyik el fog térni a másiktól. Erre pedig nincs jogalapunk, mert ha engedünk egy kivételt, ahol holnap már nyolc telefont kapunk és kidobhatjuk az egész anyagot. Az anyag ettől jobb lett, korrektebb lett, nem érint tartalmi kérdéseket. Nem szívesen fogadnám be ezt a kérést.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Mikor várható a részletes követelmények átdolgozása? Tudniillik a követelmények felülvizsgálata is megtörtént az OKI-ban, ezt nemzetiségi területen is megcsináltuk, és lennének változtatnivalók. Várható-e ez és ha igen, mikor?

BRASSÓI SÁNDOR: Az érettségi vizsgatárgyak száma mintegy százharmincra tehető. Lehet érettségizni például testnevelésből angolul vagy énekből franciául, attól függően, hogy milyen iskolába jár valaki, ezt választhatja. Ez nagy teher. Viszont már a politikacsinálók is gondolkodnak azon, hogy az érettségi vizsgatárgyak nagy számát csökkenteni kellene. Ez azonban a teljes magyar társadalmat érinti, a több mint százezer érettségizőt, azok családtagjait meg még néhány generációt. Ha megváltoztatunk egy érettségi rendszert, az tizenkét év alatt legalább másfélmillió embert érinteni fog. Ez tehát egy nagy projekt. Erre vonatkozóan már elkészítettük a koncepciót, de még nincs döntés abban, hogy milyen határidőre történjen meg a felülvizsgálat. Ez alapvetően egy érettségi átstrukturálási reform, ami sok mindent jelenthet, azt is, hogy marad a jelenlegi rendszer meg azt is, hogy nem marad. Nyilván nem az én kompetenciám ezeket eldönteni. Amíg erre vonatkozó döntés nem születik, nem kéne hozzányúlni a tartalmi követelményekhez, hanem majd csak akkor, amikor tudjuk, hogy merre van az erre.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Struktúraváltoztatás nélkül a tartalmi részekhez nem nyúlnak hozzá.

BRASSÓI SÁNDOR: Így van, s azt hiszem, ez elfogadható.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Abszolút mértékben.

BRASSÓI SÁNDOR: Praktikusan mi is erre várunk.

ELNÖK: A „politikaesinálók” gyönyörű szó. Én abnormálisnak, nevetségesnek és pazarlónak tartom, hogy franciául meg angolul lehet testnevelésből érettségizni, és ha tölem függne, biztos, hogy hamar pontot tennék a dolog végére és stopot rendelnék el, hiszen a mindennapokban nem a pazarlásra kell törekedni, hanem valami egészen másra.

Az 1. napirendi pont tárgyalását lezárom. Megköszönöm főosztályvezető-helyettes úr segítségét és további gyönyörű napot kívánok neki.

A 2. napirendi ponthoz még nem érkezett meg dr. Rádli Katalin főosztályvezető-helyettes asszony, ezért azt javaslom, hogy vegyük előre a 3. napirendi pontot, az egyebeket. Ki ért ezzel egyet? *(Egyhangú.)*

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Az 1. napirendi pontról nem kellett volna szavaznunk?

ELNÖK: Nem, mert csak véleményezési jogunk van.

HORVÁTH ÁGNES: Szükségesnek tartom megemlíteni, hogy az anyagot egyszerre küldtük el az OKNT és az OKB tagjainak, tehát nem két különböző anyagról van szó. Hogy a karakter miért nincs benne, azt nem tudom. Mi azt az anyagot küldtük el mindenkinek, amit a főosztálytól kaptunk. Hogy ez-e a legfrissebb változat vagy csak az utolsó előtti, azt nem tudom, de azt igen, hogy azonnal továbbítottam a bizottság tagjainak, amikor az osztály a rendelkezésünkre bocsátotta.

A technikai hibákért elnézést kérek, mert van olyan, akinek a gépe nem tudta azonnal fogadni; akkor bontottuk, és úgy küldtük el. Leellenőriztem valamennyiüknél, akinek nem fogadta a gépe, hogy hogyan továbbítsuk még. Tehát a jövőben is így lehetséges csak sajnos; illetve CD-n továbbítottam Dzsotján Piroskának például - ki hogyan kéri.

Köszönöm szépen.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Én nem azt mondtam, hogy ki a hunyó; én csak azt mondtam, hogy így kaptam meg, én csak nyomtam egy „nyomtatás” gombot, és ez jött ki nekem. De ha oda van írva, hogy iksz karakter, 12-es betűmérettel, az sokkal objektívebb, mint a 10-20 oldal.

ELNÖK: Arról tehát már szavaztunk, hogy a 2-es helyet cserélhet a 3-assal. Köszönöm szépen.

Az „egyebek” következik. Ebben főigazgató-helyettes úr és Simonné főosztályvezető asszony jelezte, hogy mondanivalójuk van. Szeretném megkérni főigazgató-helyettes urat, parancsoljon!

PAULIK ANTAL: Köszönöm szépen a szót. Két olyan dologról szeretnék majd tájékoztatást adni, amire jó lenne, ha a főosztályvezető asszony is ideérne majd, úgyhogy kezdem egy kérdéssel.

Van nálunk a főosztályon most néhány gyakornok, ugyanis ebben az új rendszerben meghirdettük, hogy gyakornokoknak lehetőségük van betanulni nálunk egy egyéves időszakban. Ezeket a fiatalokat szeretnénk megismertetni a területen mozgó dolgokkal, emberekkel, társfőosztályokkal, s a többi, s a többi. Azt szeretném megkérdezni, van-e arra lehetőség, illetve van-e annak akadálya, hogy a gyakornokokat elhozzam az OKB-nak egy olyan ülésére - esetleg egyenként -, amelyik az első emeleten van, mert ott jobban elférünk. Ezt lehetővé teszi-e az OKB, hogy részt vegyenek egy ilyen ülésen, hogy lássák, hogyan dolgozunk? *(Többen: Természetesen.)*

ELNÖK: És ezek nemzetiségi szakemberek?

PAULIK ANTAL: Igyekeztünk úgy kiválogatni, hogy azok legyenek. Van egy horvát kislány a határszélről, vagyis gradistyei horvát; van egy lány, aki Pécsre a Leőweybe járt ugyan, de kiderült róla, hogy nem német, hanem magyar, utólag. *(Derűtség.)* A harmadiknak az édesanyja lengyel, ő pedig orosz szakos volt Szegeden, már diplomás. Próbáltuk tehát, hogy valamilyen kötődés legyen. És lett egy negyedik, aki bizonyos értelemben kakukktojásként került be a rendszerbe, róla eredetileg nem volt szó, de jött. Ő nem nemzetiségi, ő egy román-magyar kettős állampolgár; illetve nemzetiségi, de magyar nemzetiségű Romániában. Szeretném, ha eljönnének, és kicsit megismernék az OKB tevékenységét.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: De ha nem nemzetiségi, akkor minek?

PAULIK ANTAL: A Miniszterelnöki Hivatal meghirdetett minden tárcának ilyen gyakornoki lehetőséget frissdiplomásoknak, akik egy évig a közigazgatásban a közigazgatással ismerkednek. Magam nem voltam ott, amikor a főosztályon kitalálták, hogy legalább három embert kérjünk, hiszen fizikailag nem tudjuk őket hova dugni egyelőre, per pillanat a folyosón jönnek-mennek. De ettől függetlenül hármat kértünk - ebből lett aztán négy.

A pályázat úgy volt kiírva, hogy több tematika volt megjelölve, és ők maguk választhattak ebből. Volt, aki sajtóban kapcsolatos munkákkal akart ismerkedni. Ezek az emberek tizenvalahányan nemzetiségi vagy kisebbségi területtel akartak megismerkedni.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Csak ne váljanak szakértővé később ezáltal! Mert le fogja írni valahova, hogy ő az Etnikai Hivatalnál, nem tudom én, milyen gyakornoki időt, hány hetet vagy hónapot töltött, továbbá részt vett az Országos Kisebbségi Bizottság nem tudom én, mijén...

PAULIK ANTAL: Ettől az egy üléstől nem lesz szakértő.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Jó, csak azt mondom, hogy itt már minden előfordult.

PAULIK ANTAL: Szakértővé nem ettől válik az ember, hanem attól, hogy leírja, hogy ő szakértő. *(Derűtség.)*

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Ez a baj! Hogy le fogja írni, és van, aki be fog dőlni egy ilyen listának, hogy ő hol mi mindent csinált.

PAULIK ANTAL: Az a gyanúm egyébként, hogy az OKB-üléstől nem lesz valaki előnyben vagy nem. *(Derűtség.)* Én nem tudok olyan területről, ahol azzal, hogy én itt az OKB-n rendszeres meghívott vagyok, villogni tudnék.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Jó, én csak mondom.

PAULIK ANTAL: Jó, ez volt az egyik, ezt köszönöm. Egyébként az ombudsmani hivatalba is szeretném őket elvinni majd, de ezt majd az ottani vezetéssel kell megbeszelnünk.

Van két másik téma. Az egyiket talán Cholival közösen kellene elmondanunk, hiszen örömteli hírről tájékoztathatom az OKB-t, arról, hogy a regionális vagy kisebbségi nyelvek európai chartájának vállalásait kiterjesztik még az idén várhatóan a két magyarországi cigány

nyelvre, tehát a romanira és a beásra. Ezzel kapcsolatosan most már úgy nagyjából lefutott minden létező egyeztetés, még egy körben már magát a megírt szövegtervezetet fogjuk majd államigazgatási egyeztetésen végigfuttatni. Létrehoztunk két munkacsoportot korábban, amelynek az volt a feladata, hogy ezt a dokumentumot átvizsgálja a két nyelv szempontjából, tegyenek javaslatot arra, hogy milyen vállalásokat tegyen a Magyar Köztársaság. Ezt most már nagyjából lezártuk tekinthetjük. Ha minden jól megy, december 31-éig az Országgyűlés erről határozatot fog hozni. Ennek olyan szempontból lehet hozadéka a két nyelv szempontjából, hogy egyfajta presztízsemelkedést jelenthet majd, de sokkal fontosabb, ami itt fog történni, amikor a két nyelvvel kapcsolatos követelményeket el fogjuk fogadni. *(Simon Istvánné megérkezik az ülésre.)* Jó, ha erről tudnak az OKB tagjai.

A másik dologról is röviden szeretnék szólni. Két héttel ezelőtt Brassóban jártam. Egy Romániában működő PER nevű szervezet hozott létre egy olyan munkacsoportot a Romániában élő nemzetiségek képviselőiből, akik tananyagot készítenének a romániai többségi iskolák számára, nem kötelező, hanem szabadon választható tananyagot, amiről kiderült, hogy a kisebbségek történelméről szóló tananyagot szeretnék kidolgozni. Ők ezt problémaként azért élik meg, merthogy heti egy órában tanulnak egyébként történelmet a romániai iskolákban, tehát ebbe beleszavaztani a, nem tudták megmondani, hogy 18, 20 vagy 22 nemzetiség történelmét röviden választható tananyagként, ez elég nehéz lesz. De amiért ezt elmondom, az az, hogy ők azt tervezik, hogy ezt regionális projektté fejlesztenék. Meghívták már erre a múltkori megbeszélésre Magyarországot, Magyarországon belül minket, a főosztályt - ami hiba egyébként, mert szerintem a minisztériumot kellett volna -, meghívták Szlovákiát és Ausztriát.

Szeretném, ha itt jegyzőkönyvbe kerülne, esetlegesen a minisztérium részéről javasolnám átgondolni, hogy ebbe a projektbe be kellene talán csatlakoztatni Magyarországot, olyan szempontból, hogy egyfajta közép-európai tankönyv lenne lehetséges, ami már régebben felmerült vagy tíz évvel ezelőtt, hogy legyen egy ilyen tankönyv, csak akkor a magyar kezdeményezés mindig lepattant Romániáról, illetve Szlovákiáról. De most, hogy ezt Románia indította el kvázi, egy román minisztériumi tisztviselő volt ezen az egész rendezvényen az egyik házigazda, feltételezem, hogy innentől talán könnyebb lenne kiterjeszteni efelé. De tényleg csak egy ötletként javaslom átgondolni. Ami miatt egyébként nem a tárcát hívták, ennek oka valószínűleg az volt, hogy azt kérték, hogy angolul próbáljunk ott előadni meg elmondani, hogy mi mindent tanítanak nálunk a kisebbségek történelméről a magyar oktatási rendszerben. Úgyhogy eléggé véletlenszerűen kerültünk mi is ebbe bele.

Ott is elmondtam, és azóta írásban is megerősítettem, hogy azt szeretném, ha össze lehetne hozni az Oktatási Minisztériumot ezzel a projekttel. Keresek egy kontaktszemélyt, és megküldöm neki.

ELNÖK: Köszöntöm Simon Istvánné főosztályvezető asszonyt. A főigazgató-helyettes úr elmondta, hogy négy gyakornok van a főosztályon és szeretné őket az OKB üléseire elhozni.

SIMON ISTVÁNNÉ: A minisztériumban is van 14 gyakornok. Tegnapelőtt éppen a nemzetiségi tankönyvellátásról tájékozódott az egyik.

PAULIK ANTAL: Szeretném őket a társfőosztályra is elhozni, hogy hosszú távon lássák át a munka folyását.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Fórika László úrnak adom meg a szót.

DR. FÓRIKA LÁSZLÓ: Szeretnék egy kérdést megfogalmazni. Nem lenne jó, ha ezt az én vesszőparipámnak éreznék, mert nem az. Tavaly decemberben érkezett az oktatási miniszterhez egy jogalkotási javaslat, amely a kisebbségi osztályok indításával, a felmenőrendszer fogalmával volt kapcsolatos. Tudomásom szerint az OKB ezt a kérdést két ízben tárgyalta, első alkalommal csak nagyon felületesen, május 17-én pedig érdemben. Ez utóbbi egy kiterjesztett OKB-ülés volt, amelyre meghívták az országos kisebbségi önkormányzatok elnökeit, akik közül három vagy négy meg is jelent. Ezen az ülésen az OKB tagjai és az országos kisebbségi elnökök számos vonatkozásban aggályukat fejezték ki az ombudsmani javaslatokkal kapcsolatban. Az észrevételek javarészt arra irányultak, hogy ha a jelenleg hatályos szabályokat „puhítanánk”, akkor a joggal való visszaélésnek egy tágabb lehetőséget biztosítanánk.

Ezután beszámoltam az ombudsmannak, hogy mi történt az OKB ülésén, és ő arra kért, amennyire lehet, könnyítsük meg a folyamatot, és ne csak azt mondjuk, hogy változtatni kellene a hatályos szabályokon, hanem érdemben is tegyünk javaslatot arra, hogy milyen lehetőségeket látunk. Az erre vonatkozó javaslatunk júniusban meg is érkezett a miniszterhez. Úgy tudom viszont - de ha nem így van, cáfoljanak meg -, hogy a május 17-i ülés után született javaslatok már nem jutottak el az OKB-hoz. A német kisebbségi önkormányzat elnöke, Heinek Ottó úr utánanézett az irattárban és közölte, hogy ezek a javaslatok nem érkeztek meg hozzájuk a minisztériumból. Augusztusban érkezett meg a miniszter válasza a jogalkotási javaslatokra az új ombudsmanhoz, amelynek a tartalma udvarias volt, de éppen az OKB-ra, illetve a kisebbségi elnökökre hivatkozva elutasító.

A kérdésem az, hogy az OKB látta-e a május 17-i után írt ombudsmani levelet, amit természetesen a miniszternek címzett, mégpedig abban a hiszemben, hogy az OKB arról a levélről is fog érdemi tájékoztatást kapni. Levelet írtam az OKB elnökének, Frank Gábor úrnak és telefonon is kerestem őt, azonban nem sikerült elérnem, csupán Heinek Ottó úrral tudtam beszélni. Tehát a kérdés az, hogy az OKB látta-e a május 17. után írt ombudsmani levelet, amit az ombudsman a miniszternek címzett és amelyben a május 17-i ülésre reflektált.

SIMON ISTVÁNNÉ: Az a levél a miniszter úrnak szólt, és a válaszban az szerepel, hogy miután a nemzeti alaptantervet a nyáron fogadta el a kormány, az irányelvek módosításának folyamata szeptemberben kezdődik, és az irányelvek módosításakor minden olyan javaslat, amellyel a kisebbségi önkormányzatok vezetői és az OKB egyetért a nemzetiségi oktatás tekintetében, át fog kerülni. Ennyire konkrét ez a levél és nem elutasító, hiszen azt mondja, hogy a minisztérium jogalkotási folyamatába ez így illik bele.

Külön felkérés arra, hogy a miniszter ezt a levelet egyeztesse az OKB-val vagy a kisebbségi önkormányzatok elnökeivel, nem érkezett, de ha érkezett volna, akkor sem tehetők volna meg korábban, mert az ombudsmani levél beérkezése és a válaszlevél elküldése közötti időpontban az OKB a nyári szünet miatt nem ülésezett. Egyébként pedig a nemzeti alaptanterv módosítását követően napirendre kerül az irányelv módosítása is, és ott minden olyan szempont érvényesülni fog, amivel a kisebbségi közösségek képviselői, illetve szakemberei egyetértenek.

ELNÖK: A május 17-i, az országos kisebbségi önkormányzatok elnökeivel kibővített OKB-ülésen először a német elnök mondta el a véleményét, őt követte a szlovák elnök, és az önkormányzati elnökök, valamint az Országos Kisebbségi Bizottság egyetértésével a felmenőrendszer kérdéskörével meg a kistérségi oktatással foglalkoztunk, amit nem támogattunk.

SIMON ISTVÁNNÉ: Mit nem támogatott az OKB? A felmenőrendszert?

ELNÖK: A felmenőrendszert támogattuk. A kistérségi oktatásról meg a kistérségi társulásokról volt szó, és arról, hogy a tagiskola átvételekor ott, ahol van nemzetiségi oktatás vagy ilyet akarnak létrehozni, ne az egész tanulólétszámra vonatkozóan kapja a kiegészítő normatívát, hanem első osztályban kezdi el az oktatást és az felmenőrendszerben történik. Ezt támogatta az OKB és ezt támogatták az elnökök is. Egyébként meg lehet nézni a szószerinti jegyzőkönyvet.

Én emlékszem egy levélre, de lehet, hogy keverem a háromtagú, OKB által delegált bizottságra vonatkozó levéllel. Egy Kerner Anna-, illetve Kraszlán István-levelet kaptunk.

SIMON ISTVÁNNÉ: Nem erről van szó. Az ombudsmani levél nem jutott el az OKB-hez, de ez nem is volt feladat.

Csak zárójelben jegyzem meg, egyébként meg kell mondjam, hogy szakmai meggyőződésünk szerint azokat az észrevételeket meg véleményeket fogjuk követni, ami a szakmának és a közösségeknek jó. De azért biztos, hogy sokan nézték a televíziót például, bizony elhangzottak olyan észrevételek a televízióban, hogy menekülés a kisebbségi oktatás irányába. Hogy tudniillik azért vállalkoznak a kis létszámú iskolák erre, merthogy akkor nem kell megszűnniük. Nekünk az az érvrendszerünk, a kisebbségi oktatás szabályozása volt az az érvrendszer, ami ezt egyáltalán meg tudta cáfolni: mert valóban így van, ha lehetne szülői kérésre 8.-ban azonnal valamelyik kisebbségi nyelvet oktatni, vagy ha lehetett volna most, ebben a konkrét szituációban, akkor ez a szabályozórendszer nem lett volna ellenérve ennek a jelenségnek. Miután azonban azt ki lehet mondani, hogy jogszerűen nem lehet átállni a kisebbségi oktatásra minden előzmény nélkül, a többi garancia mellett, hogy alapító okirat, pedagógiai program, helyi tanterv, kisebbségi önkormányzat egyetértése, szülői kérés, s a többi, s a többi, emellett az is szólt, hogy az oktatásnak van egy folyamata, ugyanúgy, ahogyan a magyar nyelv oktatását, a kommunikációt a többséghez tartozó az iskoláskor kezdetén kezdi el, ugyanúgy a kisebbséghez tartozónak is ehhez van joga, hogy az anyanyelvén a kommunikációt, a nyelv rendszerbe szedését, a különféle kompetenciák fejlesztését akkor kezdhesse el, amikor belép az iskolába.

Tehát mindenféle érvek és ellenérvek is létezhetnek, vannak és lesznek, mert ha a szabályozókat elővesszük, a módosítási javaslatokat biztos, hogy mindenki alaposan át fogja gondolni, szakmai szempontból és mindenféle szempontból. De most bizony kifejezetten aktuális jelentősége volt ennek a kérdéskörnek. Nem tudom, láttátok-e, de ez egy fontos szempont volt például.

DR. FÓRIKA LÁSZLÓ: Ha megengedik, reflektálnék arra, amit a főosztályvezető asszony mondott.

ELNÖK: Tessék!

DR. FÓRIKA LÁSZLÓ: Kaltenbach Jenő úr, a korábbi ombudsman és Kállai Ernő úr is tisztában van azzal, hogy a kisebbségi oktatás lehetősége, jogi lehetősége számos visszaélésre ad lehetőséget, már most, a most hatályos szabályok között is. És az a jogalkotási javaslat, amelyik tavaly decemberben készült, az további lehetőségeket, kapukat nyitna meg, és az OKB május 17-i ülése is ezt a hangot, ezt a határozott véleményt erősítette. Tehát az a fajta javaslat, amelyik a május 17-ei ülést követően született, pont ezekre reflektál: hogy hogyan lehet a joggal való visszaélés lehetőségét a lehető legkisebb mértékűre szorítani. Ugyanakkor biztosítani mindenki számára azt a lehetőséget, hogy amennyiben kisebbségi származású és akarja, szeretné, a kisebbségi oktatásban részt vehessen, akkor is, ha az első osztályban objektív okok miatt ez nem volt megvalósítható. Tehát pont erről szól ez a javaslat.

S még egy megjegyzést ha megengednek zárójelben. A miniszternek címzett levél valóban nem szól arról, hogy ezt a levelet továbbítsa az OKB-nak, sem arról, hogy továbbítsa a kisebbségi önkormányzatok elnökeinek. Azért nem szólt erről, merthogy teljesen egyértelmű volt az ombudsman számára, hogy ezt továbbítani kell. Hiszen ezt a miniszter is több ízben, két levelében is megerősítette, hogy ebben a kérdésben mindenképpen egyeztetnie kell az Országos Kisebbségi Bizottsággal, illetve az országos önkormányzatokkal. Hát ha egyeztetnie kell, akkor nyilván minden releváns információt meg kell osztania. Tehát ezért volt az, hogy csak a miniszternek ment el a levél, mert hát egyértelmű volt, evidens volt.

Még egyszer szeretném hangsúlyozni, a kisebbségi ombudsmannak sem lehet célja az, hogy a kisebbségi oktatás lehetőséget biztosítson vagy még nagyobb lehetőséget biztosítson a joggal való visszaélésre, és a kisebbségi oktatás éppen a kisebbségi érdekekkel szemben, a kisebbségi közösségek érdekeivel szemben valósuljon meg. Tehát ez az ombudsmannak nem lehet célja. Ez nagyon fontos.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Én 34. éve dolgozom a pályán, most szeptemberben kezdtem a 34. évemet. És az a meggyőződésem, hogy a kisebbségi területen dolgozó pedagógusok mindegyike - teljesen mindegy, hogy milyen nemzetiséghez tartozik - sokkal többet robotol, mint a többségi oktatásban működő pedagógus. Nem azért, mert az óraszám 10 százalékkal magasabb, nem azért, mert 10 százalékkal többet teljesít, mint a többségi oktatásban szereplő - hanem egészen másért.

Én azt értem, nem vagyok jogász, jogilag biztosan elfogadom azt, amit Fórika úr mond. De én döbbenettel tapasztalnék azt, és nagyon el lennék keseredve őszülő fejjel, hogyha törvény rendelkezne arról, hogy ha első osztályban nem kezd, ő még beléphet 5.-ben, 6.-ban, 7.-ben, 8.-ban. Mert akkor én inkább otthagynék mindent, őszülő fejjel, nyugdíj előtt iksz évvel! Mert így is, ha ne adj' isten, átköltözés van ide-oda-amoda, én is most nemrég vettem át ilyet, aki nem kétnyelvű iskolába járt Békéscsabán, hanem nyelvoktatóba - világos, hogy kisebb ismerettel jött ide mindenféle területen. Átvettem, és ráállítottam plusz tanárt. Nem 8.-ban vettem át: 2.-ban! Plusz tanárt, hogy hozza be a lemaradásokat.

Ha törvény fog arról rendelkezni, hogy nekem kötelességem ilyet tenni, akkor én inkább a tanári pályától elbúcsúzom, és köszönöm szépen.

SIMON ISTVÁNNÉ: Én azt ajánlom, hogy amikor a tervezet az asztalon lesz, akkor beszéljünk erről. A kisebbségi önkormányzatokkal is meg az OKB-val is magát a tervezetet kell egyeztetnünk, és akkor folyhat érdemi vita. Akkor folyhat arról vita, hogy mi is valójában a kisebbségi közösség érdeke, és ezt náluk jobban senki nem tudja. Ti fogjátok, valamennyien, együtt az önkormányzatok vezetőivel erről kimondani szerintem a végső szót. És mi biztos, hogy készek vagyunk minden olyan szempontot figyelembe venni, ami maximálisan szolgálja a kisebbség érdekeit. Ezt eddig is így tettük, és ezután is így lesz. Tehát érdemben akkor vitatkozzunk erről.

ELNÖK: Én ezt tudomásul veszem.

SIMON ISTVÁNNÉ: Nem arra mondtam, amit te mondtál, hanem hogy ne nyissunk lapot most erről, mert nincs erről szó.

ELNÖK: Nincs is értelme jelenleg.

Akkor azt kérdezem az OKB-tól, hogy a dr. Fórika úr által emlegetett problematikát tűzzük-e napirendre. *(Dr. Lásztity Jovánka: Amikor meglesz a konkrét szöveg.)* Így van.

Egyetértetek? *(Szavazás.)* Ez egyhangú egyetértés. Köszönöm szépen. (64/2007.(09.13.) számú határozat)

Az egyebek között van-e még valami?

DR. SZABÓ KÁLMÁNNÉ CARUHA VANGELIO: A tankönyvekről külön beszéljünk.

SIMON ISTVÁNNÉ: Megjelent a rendeletmódosítás, kérem a kollégákat, hogy erről tájékoztassák az iskolákat.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Már elküldtük a megrendeléseket.

SIMON ISTVÁNNÉ: Szeptember 15. a határidő. Minden olyan tankönyv megjelent a közleményben, amelyek a tavaszi rendelet hatálybalépése óta jelentek meg. Ezek már most rendelkezésre állnak és nem kell rájuk még egy évet várni.

ELNÖK: Köszönjük szépen a tájékoztatást. Ha nincs más, Rádli Katalin főosztályvezető-helyettes asszony megérkezéséig szünetet tartunk.

(Szünet: 11.37-től 12.03-ig)

ELNÖK: Tisztelt OKB! Folytatjuk a munkánkat, a 2. napirendi pont következik, melynek témája: előterjesztés az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 15/2006.(IV.3.) OM rendelet módosításáról szóló OKM rendelettervezetről.

Engedjétek meg, hogy mindannyiunk nevében nagy tisztelettel és sok szeretettel köszöntsem Rádli Katalin főosztályvezető-helyettes asszonyt.

Az anyagot megkaptuk. Bizonyára mindenkinek az a véleménye, hogy nagyon terjedelmes anyagról van szó, melynek kimunkálásához rengeteg munkaóra, időre, türelemre és sokszori megizzadásra volt szükség biztosan, legalábbis nekem ez a véleményem. Aki elmélyült az anyagban, biztosan levonta azt a következtetést, hogy a bolognai folyamatról, a tanárképzés jövőjéről van szó. Én személy szerint nagyon örültem annak, amikor megállapíthattam olyanokat is benne, hogy hál' istennek köszönő viszonyban van a közoktatási törvény elvárásaival, a NAT-tal, Nemzeti alaptantervvel, és így tovább. Annak pedig különösen örültem, hogy az alap- és mesterképzésben a képzési, kimeneti dolgok kristálytiszták, legalábbis számomra, de majd elmondom a véleményemet a későbbiek folyamán.

Felkérem főosztályvezető-helyettes asszonyt arra, hogy mélyítse el tudásunkat ebben a témában. Köszönjük szépen.

DR. RÁDLI KATALIN: Köszönöm szépen. Engedjék meg, hogy elmondjam - hiszen ebben a körben így még ennyire részletesen most nem, de évekkkel ezelőtt, amikor elindult ez a folyamat, azért már beszélgettünk ebben a körben is erről a szakmai kérdésről -, hogy most hol tart.

A magyar felsőoktatásban a felsőoktatási törvény kihirdetése eldöntötte, hogy a többciklusú képzésre 2006-tól áttér a magyar felsőoktatás. Egy korábbi rendszerünkben főiskolai és egyetemi szintű végzettségek voltak; az egymás mellett ugyanarra a szakképzettségre képező, de egymás mellett élő képzési rendszer volt. Az új elvárás úgy fogalmazódik meg, hogy az egymásra épülő képzési rendszert jelenítsük meg. Ezért a tanárképzés tekintetében valóban új, hogy nem lesz főiskolai szintű végzettséggel

megfeleltethető alapfokozat, első alapfokozat, ott tulajdonképpen egy bölcsészettudományi jellegű szakon megy ki a nemzetiségi területen is, ha azt a szakirányt választja, az adott jelölt. Tehát diszciplináris hároméves képzést zár az alapfokozattal a képzésben a jelölt. Természetesen megmarad a tanítóképzés, vagy lehet, hogy nekem természetes, de ma már túl vagyunk ezen a vitán. Tehát alapfokozattal zár a tanítóképzés, alapfokozattal zár az óvodapedagógus-képzés, a szakoktatóképzés és a gyógypedagógus-képzés. Erről itt most azért nem kell szólnunk, mert az a nemzetiségi képzést úgy őrizte meg, mint ahogy korábban is folyt a képzés. Ez annyiban újabb, hogy erről tovább lehet lépni a mesterképzésben, első körben a pedagógiai jellegű területen, de bízom benne, hogy majd az idegen nyelvi területen is. Erről egyelőre még folynak a szakmai viták.

A tanárképzésről szól ez a rendelettervezet. Ez azt jelenti, hogy az elkövetkezendő időszakban a tanárképzésre felvételt nyerők mesterfokozaton szereznek diplomát. Az is új, hogy a tanárképzésre felvételt nyerő nem bölcsész- és tanárdiplomát kap, hanem tanárdiplomát. Az alapfokozat után tehát elválik a mesterképzés útja, választhatja a jelölt a bölcsészképzést. Nem kell mindenkinek a tanárképzést választania, hanem eldöntheti, hogy felveszi-e a tanári modult. Ha felveszi, akkor minden más bachelor- és mesterszakkal ellentétesen kétszakos képzésben szerezhet diplomát. A rendszerben eddig a jogászképzés volt egyszakos meg az orvosképzés, csak a tanárképzés volt kötelezően kétszakos. Ezt megőrzi az új rendszer is, az iskola világába csak két tanári szakképzettséggel rendelkező jelöltet bocsát ki, ezért alakult úgy a rendszer, hogy aki egy diszciplinán elkezdte a tanulmányait és a másodév környékén eldönti, hogy tanár lesz, akkor az alapképzésében egy 50 kredites szakterületi második modullal meg kell alapoznia a tanári szakját, illetve fel kell vennie egy 10 kredites pályaaorientációs képzést, és az intézmény egy felvételi eljárásban majd ezután választja ki, hogy a szaktudományos ismeretei vagy a pályaaorientációs képességei alapján vállalható-e, hogy majd továbblépjen tanári szakra.

Nemzetiségi területen az elmúlt időszakban a tanító- és óvodapedagógus-képzésben alsó fokon valóban nemzetiségi diplomáról beszéltünk. Ez a tanárképzésben a kilencvenes évek után átment idegen nyelv és irodalom szakos tanárrá, csupán a német és az ukrán maradt meg, azok is inkább nemzetiségi jelleggel, de a többi nyelv és irodalom szakos volt és nem nemzetiségi szakos. A mostani rendszerben a mesterképzésben választhat a jelölt, hogy a nemzetiségít erősíti-e meg a speciális ismerettel vagy az idegen nyelvin megy ki. Természetesen ez sem kizárt, hiszen a szakirányú képzés is lehetővé teszi, hogy ha valaki németen ment ki, akkor később a nemzetiségi szakirányt is felvegye. Ez viszont azt jelenti, hogy több korábbi idegen nyelvű szakon is megjelennek a nemzetiségi képzés lehetőségei. Az persze kérdés, hogy a jelöltek majd választják-e ezt a szakirány felvételekor; fontos lesz, hogy ebben a kérdésben is továbblépjünk.

Ahol az alapképzések megjelentek, ott e rendelet alapján már 2006-tól tanulnak a hallgatók. Nekik ebben az évben kell gondolkodniuk arról, hogy felveszik-e a tanári szakot vagy nem, mert a 10 kredites orientáló modult fel kell venniük, illetve az egyetemek és tanárképző főiskolák már kidolgozták és ajánlják is azokat a második szakterületi 50 kredites modulokat, amelyekkel a második tanári szakképzettséget veszik fel. Ezért fontos, hogy megjelenjen a tanári szakképzettségek végkimenete is, mert rendeletben eddig csak a szak építkezése jelent meg, valamint az általános tanári kompetencia, magyarul hogy mik azok a kimeneti kompetenciák, amiket minden tanárnak - függetlenül attól, hogy milyen a tanári szakképzettsége - birtokolnia kell. E rendelet alapján ez kiegészülne és attól függően, hogy a szakképzettség alapján nemzetiségi tanár, magyartanár vagy matematikatanár lesz-e, a szakterületi többletet kell hozzátenni, hiszen neki alapvetően a nemzeti tanterv szerinti ismeretre kell a szakterületi ismeretét megkapnia, ehhez kapcsolódva jelenhet meg a speciális képzés és ez fogalmazódik meg az egyes szakleírásokban, de az is igaz, hogy változó tartalommal. Ez szakmai vita és kompromisszum eredménye. Arra utalok ezzel, hogy egy

TTK-s terület továbbra is diszciplínák sokaságában gondolkodik, továbbra is ismereteket ír le, a nyelvek esetében azonban általánosságban fogalmazza meg a kimeneti követelményeket.

Korábban a közoktatásban alapvetően az volt, hogy a tantárgy oktatására képesítő szakirányú végzettséggel és szakképzettséggel kell rendelkezni, tehát közismereti tárgyat oktató tanár meg szakképzési tárgyat oktató tanár volt. A közoktatásról való hároméves gondolkodás alapján már 2005-ben megjelent az a kormányrendelet, amely felsorolta azokat a szakképzettségeket, amelyekre ezeket a követelményeket ki kellett dolgozni. Ott megjelent egy olyan oszlop, amelyben nemcsak a közismereti tárgy meg a szakképzési tárgy, hanem a második szakként felvehető tárgy is szerepel, amelynek két osztata van. Az egyik az, hogy második tanári szakképzettségnek tekinti a rendszer azt, ha valakinek van egy matematika, magyar vagy történelem tárgya, és ezt a másik szak tekintetében idegen nyelven tanulja, és idegen nyelven lesz képes egy kétnyelvű gimnáziumban, mondjuk, a matematikát oktatni. Egy másik változat a speciális iskolai területekre ad szakképzettséget. Itt az a javaslat, hogy bizonyos feladatköröket behoz második szakképzettségként. A második szakképzettség azért második, mert van első is, önmagában tehát nem jelenhet meg. Ilyen például a drámapedagógia vagy a tantervfejlesztés. Ezek azért érdekes területek, mert ezeknek nincs tantárgyi vetületük, de az iskola világához hozzátartoznak. Ez korábban továbbképzésként jelent meg, most pedig ennek egy köre felvehető második szakképzettségként.

Ez a rendelet a Magyar Akkreditációs Bizottság által támogatott szakokat tartalmazza. Van egy olyan terület, ahol még folyik a vita. A szakmai anyagok ugyan elkészültek, de az akkreditáció során nem mentek át. Ez a művészeti terület, amely a szakképzés területébe tartozik. Az énektanár és a rajztanár megvan, hiszen ezek a képzések a közismerethez tartoznak, de a művészeti képzés hiányzik. Azt mondja a közoktatási törvény, hogy az alapfokú művészeti oktatásnak vagy a szakközépiskolai oktatásnak megfelelő szintű végzettség és szakképzettség, annak hiányban pedig művész szakképzettség. A művész megvan, mert a mesterképzésben is és az alapképzésben is már megszülettek a szakok, a tanári része viszont hiányzik, mégpedig azért, mert a tanári képesítésben ők kompromisszumot szeretnének. Mindig is vita volt azon, hogy ha a művészember tanár lesz, akkor neki kell-e annyi tanárságot elsajátítania, mint a mérnöktanárnak, a magyartanárnak vagy a történelemtanárnak. Az elvárás 1997 óta azonos, ennek ellenére lehet, hogy egy zongoratanárnak nem ugyanazt a képzést biztosították. Dobszay tanár úr cikkében is olvasható, hogy a művészember a művészete révén már elsajátítja azt, ami az átadáshoz kell, és ők abban szeretnének kompromisszumot elérni, hogy a 120 kredites mesterképzésben meghatározott 40 kredites arányt nekik ne kelljen pedagógiai-pszichológiai résszel feltölteni, és a gyakorlati képzésük az iskola területén kevesebb legyen.

Ez nem ment át egyelőre a Magyar Akkreditációs Bizottságon sem. A közoktatás eleve ezt feltételezte, hogy ez a követelmény egyöntetű legyen minden tanári tekintetben. Bízom benne, hogy ez az eredmény itt is megszületik. Azért nem vagyunk késésben, mert addig, amíg minden területen 2006-ban indult az alapképzés, amire ráépül a tanári mesterképzés, s igazából az lenne jó, hogy a főiskolai szinten végzett tanárok mielőbb bekapcsolódhassanak, mert most már egyetemi szintű tanárra nem tud bemenni, viszont igény van arra, hogy a főiskolai szintű tanár beléphessen egyetemi szintet kiváltó, mesterfokozatot adó tanárra, tehát jó lenne, ha a felvételiig az intézmények akkreditáltatnák magukat, és 2008-ban már indulhatna a felvételi tájékoztató szerint tanárképzés ezen a területen.

A művész egy évvel később indult, ők 2007-ben, most kezdték az alapképzésüket az új képzési rendszerben. Ha tehát az egymásra épülést nézzük, akkor ők egy évvel később mennek, viszont itt a művészeti oktatásnak lenne szüksége arra, hogy akár az alapfokú művészetoktatásban, akár a szakközépiskolában, ha nem is az ének-zene területén, de az egyéb területen, a színművészet, képzőművészet, iparművészet területén minél előbb legyen művészeti területen tanári diplomával is rendelkező szakember.

Ez az anyag ennek a szakterületi elemét, illetve a hallgatók és intézmények számára az egyes szakképzettségeknek a felvehetőségét jeleníti meg, és ezt kell miniszteri rendeletben közzétennünk a tárca részéről.

Még egy problémáról szólnék, ami ebbe a körbe tartozik: ez a romológia kérdése. Végig úgy ment a javaslat, hogy romológiatanár. Azt kell látni, hogy az alapképzésben van egy romológus alapképzés, ami nem ad tanári diplomát, ez egy bölcsész jellegű kimenet. Ez két irányba menne az új rendszer szerint: lenne tanár, aki alapvetően nyelvet vinne, és lenne majd mesterképzésben bölcsész. A bölcsészt, azt hiszem, beadták a pécsiek, de nem fogadta el még első körben a MAB. De ez majd alakul még, úgyhogy ettől én még nem vagyok kétségbe esve. De az utolsó fázisban, itt, minisztériumon belüli egyeztetés kapcsán a tanársággal alakult ki az a probléma, hogy a kormányrendelet, amely a szakképzettség nevét mondja, az azt mondja, hogy romológiatanár. A miniszteri rendelet, amely a kimenetet fogalmazná meg, két nyelvre, a romanira és a beás nyelvre épül. Ezért úgy vette, hogy a szakképzettsége a jelöltnek romológiatanár, de attól függően, hogy ő melyik nyelvet bírja, birtokolja, vagy beás, vagy romani nyelven menne ki. És kaptunk egy olyan észrevételt, hogy a beást vegyük ki.

Az az igazság, hogy én ettől jelen pillanatban szakmailag félek. Tehát hogy csak egy nyelvet vigyünk be a rendszerbe, még akkor is, ha építhető a rendszer, nem tudom, hogy nem jelent-e a későbbiekben problémát. A nyelv választja el a kettőt, de a szakképzettség megjelölése az, ami. Én kompromisszumos lehetőséget most az egyeztetési folyamatban abban látnék, ha találhatnánk olyan szakképzettség-megjelölést, ami az oklevélben szerepel. Csak azt nem tudom, az elképzelhető-e - és ténylegesen itt van szerepe az önök véleményének -, hogy a romológiatanár oda van írva, és ha azt mondom, hogy beás nyelven vagy romani nyelven, nem biztos, hogy azt a területen el fogják fogadni. Ebben nekünk most még segítség kell, de igazából az a javaslat jött vissza, hogy az, hogy romológiatanár, a leírás tekintetében csak a romani nyelvre irányuljon.

Azt el kell mondanom, hogy az a bizonyos alapfokozat azt mondja, hogy a jelöltnek, amikor kimegy, vagy beás, vagy romani nyelvből kell középfokú nyelvvizsgával rendelkeznie, és erre épül a tanári képzettsége; azt ugye mondtam, hogy ez nem bölcsész és tanár szak lesz, hanem tanár szak lesz. De itt a nyelvnek ez a típusú kettőssége és a szakképzettség romológia néven való megnevezése, ma úgy tűnik, hogy problémát jelent. Ebben nekünk fontos lenne, hogy még az egyeztetési folyamatban esetleg olyan segítséget kapjunk, ami vagy azt mondja, hogy tényleg igaz legyen a javaslat, a beás nyelvet ki kell vennünk első körben, és csak az használhatja a romológiatanár szakképzettséget, aki a romani nyelven építi tovább a tanári szakképzettségét. Vagy pedig lehetne egy olyan megoldás, nekem a napokban az merült fel, hogy legyen ciganológiatanár a neve, és zárójelben jelöljük meg, hogy beás nyelven vagy romani nyelven. Én azt gondolom, hogy ehhez a kormányrendeletet tudnánk módosítani, csak ebben nekünk segítség kellene, hogy mi az, amit a szakma, a szakterület ebben a dologban elfogad.

Elnézést, de ezt el kellett monddjam ebben a körben. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen.

CHOLI DARÓCZI JÓZSEF: Most nyilván rám hárul a feladat ezek szerint, ugye?

ELNÖK: Igen, kérjük.

CHOLI DARÓCZI JÓZSEF: Azt hiszem, azzal probléma lesz, ha kivesszük a beást az egész rendszerből. Már most is vannak különböző feszültségek; hál' istennek a nyelvi

chartánál ez nem derül ki, de ott is voltak feszültségek. Ha ezt a képzésben kiveszik, akkor biztos, hogy összeomlik az egész rendszer.

Azt viszont nem tartom rossz ötletnek, ami a romológia kapcsán elhangzott. Mert nagyon kérdőjeles az egész fogalom, mert hiszen nem tudjuk definiálni, hogy mi az, hogy romológia, mit értünk alatta. Közelebb kerülnénk az egész problémahalmazhoz, ha ciganológiáról vagy ciganisztikáról beszélünk, például a szlavisztikához hasonlóan. S ezen belül akkor nyilván lenne nyelvtanári képzettség. A lovári nyelv - hiszen ez a romani nyelv - az úgynevezett oláh cigány nyelv, míg a beás egy óromán változata a nyelvnek, úgyhogy ezt nem szabad összemosni. Tehát nem ugyanarról a nyelvről van szó. Egyiket sem szabad, vagyis nem tanácsos megszüntetni, kivonni, és csak a másikat fenntartani. Így gyakorlatilag egy nyelvet szüntetnénk meg, és kényszerítenénk a hallgatót, hogy egy másik, számára idegen nyelven tanuljon. Azt hiszem, ez veszélyes helyzetet, feszültséget okozna a két cigány csoport között. Márpedig azt hiszem, semmiképpen nem ez a feladatunk és a célunk, hogy feszültségeket szítsunk a cigányok között. Mert cigányok ők is, etnikailag, kulturálisan is, de nyelvileg nem. Körülbelül ugyanaz a helyzet a beás és a romani nyelv között, mint a romungro - akik magyar anyanyelvűek, ilyen a cigányság 70 százaléka - és az oláh cigányok, az úgynevezett anyanyelvi cigányok között. A romungrok a magyar nyelvet tekintik anyanyelvüknek, ők magyarul beszélnek. Őket rákényszeríteni arra, hogy ha ciganisztikát tanulnak, akkor vegyék fel a cigány nyelvet? Ez egy idegen nyelv lesz nekik, tehát nem nemzetiségi nyelvet, hanem egy idegen nyelvet kell tanuljanak.

A romológia kapcsán pedig éppen a megnevezéssel kapcsolatban vannak észrevételeim több helyen, ami zavar. A romani/beás nyelv és a roma/cigány közösségi kultúrák átfogó ismerete. Mi az, hogy romani/beás nyelv és roma/cigány? Minden roma cigány, de nem minden cigány roma. A cigány az egy tágabb fogalom, a roma egy szűkebb. A beás nem romának nevezi magát, ő beás, de cigány. Ahol tehát ezek a törtvonalas megfogalmazások vannak, ott azt használjuk, hogy roma/beás közösségi kultúrák átfogó ismerete, és ezt következetesen végig lehet vinni, tehát ne romani/beás és ne roma/cigány kerüljön bele. Mert akkor ezzel ki lehet küszöbölni ezt a félreérthetőséget.

DR. SZABÓ KÁLMÁNNÉ CARUHA VANGELIO: Láttam egy cigány antológiát görögül különböző területeken, például Krétán. Ott ciganológiának nevezik, és oda van írva, hogy melyik cigány csoport. Bocsánat, de nem mondhatok mást, mert ez az igazság.

CHOLI DARÓCZI JÓZSEF: Mondhatja nyugodtan, én ugyanis cigány vagyok.

DR. SZABÓ KÁLMÁNNÉ CARUHA VANGELIO: Már nem tudom, mi a helyzet, mert a Lehel piacon nem az volt kiírva, hogy cigánymeggy, hanem az, hogy romameggy. Szóval egy cigány tanár ismerheti a többi nyelvet is. Miért nem lehet valaki cigány szakos, aki megtanulja ezt is, meg azt is? Nem lehet valaki két nyelvszakos?

CHOLI DARÓCZI JÓZSEF: De lehet, ha felveszi mind a két szakot.

PAULIK ANTAL: Amikor először láttam, az jutott eszembe, ez olyan, mintha két nyelvszakot egybeömleszténénk. A szerb meg a horvát azért jutott eszembe, mert tartalmában ugyanaz lehet, mégse tesszük egybe. Az oktatás tartalma a romani és a beás nyelvtanárképzésnél valószínűleg ugyanaz, de szerencsétlen dolog ezt egybe venni. Utaltál a nyelvi chartára. Az egyebekben már utaltam arra, hogy a nyelvi charta a vállalásait kiterjeszti a két cigány nyelvre és külön beszél romani meg beás nyelvről. Én nem érzem összekeverhetőnek a két nyelvet. A megoldás valószínűleg az lehet, amit Choli Daróczi

József mondott, a ciganisztika, és alatta megjelölve, hogy romani, illetve beás nyelvtanár. Kérdés, hogy utólag lehet-e ezt így változtatni.

DR. RÁDLI KATALIN: Ez egy miniszteri rendelet, s ennek van egy másik folyamánya, amely felsorolja a szakképzettségeket. Innentől kezdve az indokol, mert mi az alá a szakképzettség alá soroltuk be a szakterületet. Mégsem látom kizártnak, mert ez nem egy megoldhatatlan feladat, csak az a kérdés, hogy mi az elfogadható megoldás. Azért kérem a segítséget, mert a 289. számú kormányrendelet felsorolja az összes tanári szakképzettséget, és ebben jelenleg egy megnevezés van, a romológiatanár, és ott meg sem jelenik a nyelvre való utalás. A nyelvre utalás csak a tartalomban jelenik meg, ezért kellene olyan javaslat, ami nem elfogadhatatlan és illeszkedik is a rendszerhez.

PAULIK ANTAL: A romológia elnevezés azért is szerencsétlen, mert az a roma szóból levezethető, a roma pedig az a szó, amit a romani nyelvű cigányok használnak saját magukra. A beás cigány a roma szót soha nem használja magára, hanem vagy azt mondja, hogy ő cigány, vagy azt, hogy beás. Ez az elnevezés már csak ezért is kicsit felemás. Azért is érdekes ez, mert Pécssett került elő, ahol a beások többségben vannak. Ott ez korábban is felmerülhetett volna, nem is értem, hogy erre miért nem volt már korábban is kezdeményezés.

CHOLI DARÓCZI JÓZSEF: Azért javasoltam a ciganisztikát, mert az alá mind a kettő besorolható.

PAULIK ANTAL: Ugyanaz a helyzet, mint a szlavisztika esetében.

DR. RÁDLI KATALIN: Azt jelöljük meg, hogy ciganológiatanár legyen? Ezt el tudják fogadni?

CHOLI DARÓCZI JÓZSEF: Nyelvileg mindenképpen szerencsésebb lenne.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Ha már a nyelvtani megfogalmazásoknál tartunk, nekem is lenne egy felvetésem. Az örmény kolléganő - aki időközben elment - is észlelte és én is szeretném felvetni, az-e a legjobb kifejezés, hogy nemzetiségiszerb-tanár, ez ugyanis ellentmond a magyar nyelvtan minden szabályának. Nem lenne szerencsésebb az, hogy nemzetiségi szerbtanár?

DR. RÁDLI KATALIN: Ez Grétsy tanár úr javaslata. Az új szabály szerint azt írjuk egybe, ami egybe tartozó fogalom. Már megszűnt az a szabály, amit annak idején még én is tanultam, hogy hét tag után külön írunk. Ő ezt egy fogalomnak tartja, ezért egybeírjuk.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Az a szakmai közösség, amelynek ezt az anyagot kiadtam, azt is mondta, a világon sehol nincs különbség a szerb és a nemzetiségi szerb között. Ez ugyanolyan, mint ha azt mondanánk, hogy a csángó, a székely meg a palóc nem magyar.

DR. RÁDLI KATALIN: Itt nem az egyes emberről van szó, hanem a képzésről, arról, hogy az egyes ember milyen szakképzettséget kap. Aki német tanár lesz, az nem kapja meg a nemzetiségi képzést, hanem csak nyelv és irodalmat. Azt akarná kifejezni ez a fogalom, hogy ez egy plusz többlet. A kilencvenes évek után, amióta én felsőoktatással foglalkozom, megszűnt a képzés nemzetiségi megjelölése, és átment nyelv és irodalomba, s lényegében ez volt a képzés tartalma is. Az ukránon és a németen kívül nem minden esetben jelent meg minden egyes képzési helyen a nemzetiségi léthez kapcsolódó kultúrtörténet és más kérdés,

mert ő ott bolgár vagy szlovén nyelv és irodalmat tanult. A cseh természetesen más volt, mert az nem nemzetiségiként jelent meg.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Ezt értem, a szándékot is értem és akceptálni tudom, és egyet is értek azzal, amit a főosztályvezető-helyettes asszony mondott, mégsem hallgathatom el, az én kollégáim azt mondták, az anyag nagyon szép és részletes, szerb részről a tartalmi részével semmiféle komolyabb észrevétel nincs, viszont ez a megfogalmazás nem tetszik nekik. Valóban különbséget kell tenni a sima nyelv és irodalom, valamint a nemzetiségi nyelv között. Viszont Magyarországon a felsőoktatásban horvát és román vonalon is megmaradt az oktatás nemzetiségi jellege. Nézzük meg azonban, hogy a tanszékeken kizárólag kik kapnak lehetőséget! A szlavisztika esetében például Steff Lukács a tanszékvezető, de ott van még Milosevics Péter, Stefanovics Predrag és sorolhatnám tovább. Ez a veszély a gyakorlatban tehát sokkal kevésbé merül fel, mint amennyire elfogadom, hogy annak az eszmefuttatásnak a mentén, amit ön elmondott, valóban fennáll, hogy itt van egy többlet. A német esetében - amely világnyelv - abszolút igaz, amit mond, de nálunk a magyarországi gyakorlatot figyelembe véve ez nincs ennyire jelen, viszont egészen másképpen adja ki magát, ha a megfogalmazás nem úgy hangzik, hogy nemzetiségiszerb-tanár. Úgy érzem, mintha ezzel egy bélyeget ütnénk az illető homlokára, mert ő ugyanúgy a szerb nyelv és irodalom tanára is, mint aki nem a nemzetiségi szakirányt választva végzi el a tanulmányait.

Én tehát csak annyit szeretnék reflektálni, hogy nem tudom, ez nyelvtanilag megoldható-e; épp a kollégáknak mondtam itt, mielőtt ön megjött volna, hogy ha nem megy, muszáj neki így maradni, akkor maradjon.

DR. RÁDLI KATALIN: Ezt kimondottan a kormányrendelet rendezi. Nekünk tulajdonképpen mint egy kapott név alá kellett a szakmát alá tenni, mert azt külön a kormányrendelet nevesíti.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: És ezt így mondták, egybe?

DR. RÁDLI KATALIN: Igen, mert ez először úgy volt, hogy elkezdte a felsőoktatás ezt a kultúra- és irodalomtanár megnevezést, vagy valami hasonló módon behozni a kultúra fogalmát. Először ez a javaslat jött, és utána mentek el a nyelvészekhez, és akkor lett, hogy ez nem, hanem olasztanár lesz meg franciatanár, és nem fognak bejönni ezek a kultúra- és nem tudom, milyen szerkezetek. S akkor lett az, hogy szlovéntanár, és a többletet azzal jelöli meg, merthogy utána hozzáteszi a leírásban is, hogy van egy modulja, az a többlet, amit nem elég, amit ön mond, a szerbtanárnak elvégeznie - ez tehát üzenet az intézmény felé -, hanem akinek a többletet adja, azt a modult is meg kell szerveznie, föl kell ajánlania a hallgatónak, mert azzal egészül ki az ő képzése ahhoz, hogy ténylegesen a névben, a szakképzettségben is ott van a tartalom.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Jó, én erre most nem tudok mit mondani, csak egy mondatot szeretnék még hozzátenni. Itt van az angol nyelvű megnevezés, miszerint kultúra és nyelv; feltételezem, hogy ez erre utal. Nekem úgy jött ez le, amikor kinyomtattam, hogy szerbtanár/szerb- és nemzetiségiszerb-tanár. Nem tudom, a többiek mit gondolnak erről a megfogalmazásról, de ez eléggé szerencsétlenül adja ki magát. De ha muszáj, akkor muszáj, nincs mit tenni. Én úgy érzem, hogy ez az angol nyelvről történt fordításnak egy eléggé faramuci megfelelője, ami lehet, hogy egy az egyben megegyezik a jogalkotó, az eredeti uniós jogalkotó vagy a bolognai folyamatban részt vevő jogalkotó szándékával, de a mi feltételeinknek nem nagyon. Nem is tudom, Zorica, segítetek: van olyan ember nálunk, aki

Magyarországon a felsőfokú intézményekben csupán horvát- vagy szerbтанárrá képezi magát, de nem nemzetiségi?

AGATICS HAJNALKA: Olyan nincs; egyszakos van, de olyan, aki nem nemzetiségi, nincs.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Ezt az első részét ennek a gyakorlatban szinte kizártnak tartom az elkövetkezendő pár évtizedben - nekünk van egy gimnáziumunk, a horvát kisebbségnek van kettő -, hogy valaki úgy fog ebbe a felsőfokú képzésbe belevágni, hogy nem akarja a nemzetiségi részét, tehát csak kizárólag szerbtanár akar lenni.

AGATICS HAJNALKA: Mert akkor elmegy simán bölcsésznek, és nem tanárnak. Igen.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Így van. Úgyhogy a gyakorlatban szinte kizártnak tartom, hogy valaki ezt fogja választani.

DR. RÁDLI KATALIN: Én ezt köszönöm, és csak közvetíteni tudom, mert mi igazgatás vagyunk ebben, ezt a szakmától kapjuk, a felsőoktatási rektori konferenciáktól.

Erre azt tudom most mondani, hogy ez tehát kormányrendelet-módosítást kívánna, de ezt ebben a lépésben, miniszteri rendelet szintjén nem tudjuk megtenni. De hagyjuk nyitva úgy a kérdést, hogy akár amikor elindul a képzés, éppen az ön által is mondott tapasztalatok alapján meglátjuk, hogy ténylegesen mennyire fog mesterképzésben ez a tartalom bővülni vagy nem bővülni. Akkor térjünk vissza erre egy idő után, és hasonló módon próbáljuk megnézni a mostani felvetések alapján. Lehet, hogy kiderül, hogy amit én problémaként éreztem, mégsem olyan probléma, hogy a nemzetiségi képzésnek a része nem biztos, hogy kívülről úgy látszik, hogy minden egyes nemzetiségi nyelv tekintetében nem csupán nyelv- és irodalom, hanem ez alapvetően megoldódik.

Én most itt a szkepszist igazából a felsőoktatás háttérében érzem időnként. A félelmet talán még az is indokolja kicsit, hogy az ötéves vagy négyéves egyetemi képzés helyett azért a mesterképzés most kétéves képzés lesz. Lehet tehát attól félelem, hogy az időkorlát, amikor spirálisan megismétlem ugyanazt a mesterképzésben, amit főiskolai szinten, a bachelorképzésben, de már nem négy éve lesz rá a képzésnek, amit megismétel a főiskola után az egyetemen, hanem ez csak két év. És akkor veszélye is van ennek, hogy mi az a tartalom meg a kreditrendszer, amit az oktatásban felajánl vagy nem ajánl föl.

Azt gondolom, hogy ezeket együtt lenne jó nyomon követni, és akkor megnézni, hogy mi lesz a tartalom következménye.

ELNÖK: Ibolya jelentkezett még. Parancsolj!

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Annyit szeretnék még ennek kapcsán elmondani, hogy ez a probléma nem most merült föl, hanem sokkal korábban, a tantárgyak elnevezésénél, ezt szeretném elmondani, az OKTV-tantárgyak elnevezésénél. A zavart az okozta korábban, hogy a német nyelvterületen van német idegen nyelv és van német nemzetiségi nyelv; természetesen érettségi is van, de ez konkrétan az OKTV-nél bukott ki. S ennek analógiájára elkezdtek román nemzetiségi nyelvnek és a többinek nevezni. Akkor mondtuk, hogy ezt kérjük szépen kivenni, hiszen egy egyetemes román nyelv van, egy egyetemes román irodalom van. Hogy ezeken a szakokon vannak magyarországi kisebbségek életéből olyan követelmények vagy ismeretek, amelyeket ott el kell sajátítani, az egy dolog. De a tanszékeket sem úgy hívják, hogy román nemzetiségi tanszék, innentől kezdve nem értem,

hogy az a tanár, aki ott végez, miért lesz román nemzetiségi tanár. Tehát nem értem ezt a logikát.

A másik pedig, amiről nem beszélünk, hogy egy egészen új tartalommal bővült nagyon komolyan a nemzetiségi oktatás, mégpedig a nemzetiségi népismerettel. A nemzetiségi népismeret önálló tantárgyként tanítható, érettségi tantárggyá nőtte ki magát. És ha ez a tartalom beletartozik a tanszékek, a román tanszék, szlovák tanszék s a többi feladatkörébe, és akkreditált képzési program van, ez szerintem sokkal fontosabb, és ez igazán fémjelezné a nemzetiségi sajátosságát annak a szaknak. Mert egyébként mi? Egyébként annyi a nemzetiségi szak, hogy mindenki ugyanazt a nyelvészetet végzi, amit például Romániában, most a nyelvészetről szólva, mert egyetemen komoly nyelvészetet kell tanulni, nem nemzetiségi nyelvészetet tanul. Hanem beépül egy kis hazai román irodalom, néhány, két-három szerzőnek egy-két műve, beépül egy kis helytörténet jó esetben, de nem szakos tanárok, hanem egyfajta fakultatív módon kerül be.

Tehát a komolyabb átalakulást és egyben feladatot szerintem az jelentené, hogy ezt a bizonyos népismeret tantárgyat valahová úgy építse be a rendszer, hogy az akkor tényleg érdekeltté teszi a tanulót is, hogy mondjuk, emelt szinten érettségizzen, mert akkor olyan szakra tud jelentkezni, hogy később ezt tudja tanítani.

Köszönöm, csak ennyit szerettem volna mondani.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Ez a végszó nagyon fontos, hogy megfelelő kvalifikációja lesz arra, hogy ezt a tantárgyat egészében tanítsa. Mert jelenleg ilyen ember nincs. Mert ez a népismeret különböző elemekből épül föl, legtöbb a történelem, de van benne művészettől kezdve sok minden más. Nagyon jó, amit Ibolya mondott, és ez egyben megoldaná erre a káderképzést is.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Tulajdonképpen ettől szenvednek most a gimnáziumok, hogy nincsenek szakos tanárok. Követelmények vannak, érettségi van, anyanyelven kell ezt a tantárgyat tanítani, mert úgy vizsgáznak, és nincs tanár.

Köszönöm.

PAULIK ANTAL: Ez lehetett volna egyébként az a szlovák nyelv-, irodalom- és kultúratanár, ami itt most felmerült a végére.

ELNÖK: Én a második tanári szakképzettséget jól értettem? Hogy itt olyanok lehetnek, mint amit a közoktatási törvény is előír, hogy az iskoláknak foglalkozniuk kell tantervfejlesztéssel, minőségbiztosítással, méréssel-értékeléssel, pályaválasztással, ifjúságvédelemmel, ami egyébként benne is van.

DR. RÁDLI KATALIN: Igen.

ELNÖK: Én ennek személy szerint rettenetesen örülök, mert a mai rendszert ismerjük, hogy ha beiskolázunk, akkor ezt sok pénzért tesszük. Ha tehát ilyen tanárokat fogunk kapni 10 év után, ez a mi munkánkat fogja megkönnyíteni.

Jól értettem, hogy azt mondta a főosztályvezető-helyettes asszony, az alapképzés nem lesz főiskolai szintű?

DR. RÁDLI KATALIN: Az alapképzés annak megfeleltethető alapfokozat, de megszűnik a román képzésben a főiskolai szintű románszakos tanárképzés. Tehát főiskolai szinten nem lesz képzés, hanem egyetemi szinten, illetve mesterfokozaton lehet diplomát

szerezni, és ugyanúgy taníthat alsó fokon és felső fokon egyaránt. A tanító marad meg, mert az speciális készségfejlesztést igényel nemzetiségi szinten is.

ELNÖK: Van-e még kérdés, észrevétel? *(Nincs jelentkező.)*

DR. RÁDLI KATALIN: Sokat tanultam abból, amit mondtak, és hasznosítani fogom. Fontos, hogy a nemzetiségi népismeret tantárgyként már jelen van, és egy második tanári képzésben is gondolkodunk.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönjük főosztályvezető-helyettes asszony tájékoztatóját, amit tudomásul veszünk. Szavazni nem kell, mert itt is csak véleményezési jogunk van.

Már csak a következő ülés időpontjában kell megállapodnunk.

AGATICS HAJNALKA: Abban állapodtunk meg, hogy minden hónap harmadik csütörtökén ülésezünk, az pedig október 18-a.

ELNÖK: Ezt mindenki tudomásul veszi. A következő ülés témája az érettségiről szóló C. törvény, valamint az érettségi ez évi tapasztalatai.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Az Oktatási Hivatalt kell felkérni arra, hogy az érettségi tapasztalatokról mondja el a véleményét, mert neki vannak adatai.

HORVÁTH ÁGNES: Mi Arató Gergely államtitkár urat szeretnénk felkérni előadónak.

ELNÖK: Az nagyon jó lenne.

HORVÁTH ÁGNES: S esetleg azt is felvesszük napirendre, ami miniszter úr részéről felmerül, például ha valamiben állást kell foglalni.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Csak akkor ülünk össze, ha a minisztériumnak valami konkrét kérése van. Ha nincs konkrét téma, felesleges összeülnünk.

ELNÖK: Ha a minisztérium részéről nem merül fel konkrét téma, akkor nem ragaszkodunk az október 18-ai üléshez. Egyetért ezzel a bizottság? *(Igen.)* Köszönöm.

Ki támogatja azt, hogy a következő ülésre behozzuk az OKB szmsz-ét. *(Egyhangú.)* A bizottság egyhangúlag támogatja.

Nagyon szépen köszönöm a részvételt és az aktív hozzáállást, a bizottság ülését bezárom.

(Az ülés végének időpontja: 13 óra 8 perc)

Medvegy Pálné
a bizottság alelnöke

Tartalomjegyzék

Általános bevezető	4
Előterjesztés az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002.(V.24.) OM rendelet módosításáról	4
<i>Brassói Sándor előterjesztése</i>	<i>4</i>
<i>Fábiánné Orosz Ibolya kiegészítése</i>	<i>6</i>
<i>Észrevételek, hozzászólások</i>	<i>6</i>
62/2007.(09.13.) számú határozat	12
63/2007.(09.13.) számú határozat	12
Egyebek	14
<i>Paulik Antal tájékoztatója</i>	<i>14</i>
<i>Dr. Fórika László tájékoztatója</i>	<i>17</i>
64/2007.(09.13.) számú határozat	19
<i>Tankönyvrendelés</i>	<i>20</i>
Előterjesztés az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 15/2006.(IV.3.) OM rendelet módosításáról szóló OKM rendelettervezetről	20
<i>Dr. Rádli Katalin előterjesztése</i>	<i>20</i>
<i>Észrevételek, hozzászólások</i>	<i>23</i>
Egyebek	29

